

Prenumerata:
Rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 k. 50, kwartalnie rs. 2 k. 25, miesięcznie kop. 75.
Za dwukrotne odosłanie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: koszt przesyłki pocztowej podane są w nagłówku numeru porannego.
Za granicą (z przesyłką jednorazową) miesięcznie rs. 1 k. 50.
Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie *Kurjera* ani w Warszawie ani na prowincji przyjmowaną być nie może.
Numer pojedynczy kop. 5.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Ogłoszenia:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Neurologia: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 10 k., każdy następny raz 8 k.
Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.
Przewodnik adresowy: za 1 wiersz rocznie rs. 30. Ogłoszenia do „Przewodnika” przyjmuje wyłącznie Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Przegląd polityczny.

Równocześnie donoszą z Berlina i Wiednia o zamiarach znacznego powiększenia sił artylerji. Niemiecki sztab generalny gorąco za takowem przemawia, a jakkolwiek ozwały się głosy półurzędowe, które twierdzą, iż w łonie rady związkowej sprawa pomnożenia artylerji traktowana nie jest, to wynika z tego tylko, że nie powzięto dotąd stanowczych uchwał. Pokrywać tę rzecz milczeniem można z pewnością jeszcze przez czas dłuższy, ponieważ parlament niemiecki zbiera się dopiero w połowie stycznia i wtedy też dopiero zajdzie potrzeba przyobleczenia myśli w ściśle określona formę, gdy nastąpi chwila właściwa do wystąpienia przed izbą z żądaniem kredytu. Dlatego opinia publiczna, więcej niż pomnożeniem artylerji, zajmuje się obecnie przydzielaniem jednego z najzdolniejszych oficerów wielkiego sztabu generalnego, majora Kämmerera, do komendy jeneralnej w Poznaniu. Major Kämmerer jest znakomitością na polu strategii; sztab generalny nie wysłał zwyczajnie najcenniejszych sił swoich na wysunięte posterunki, jeżeli nie zmusza go do tego szczególna potrzeba. Zważyć również potrzeba, iż sztab generalny w Poznaniu nie przydziela dotąd nigdy członków wielkiego sztabu.

W komisji budżetowej delegacji przedlitawskiej oświadczył dnia 5-go b. m. minister wojny hr. Bylandt Rheidt, że pomnożenie, i to już natychmiastowe artylerji, zarówno polowej, jak fortecznej, jest niezbędnem. W budżecie na r. 1884-ty, który jest przedmiotem obrad delegacyjnych, znajduje się już kredyt na ten cel przeznaczony. Naturalnie, jak nie potrzebujemy dodawać, wszystko to robi się — w interesie pokoju, aby zadokumentować przed obliczem świata, że „stosunki Austrii i Niemiec z wszystkimi mocarstwami są jaknajprzyjaźniejsze” i „że wszystkie państwa Europy przejęte są gorącą chęcią utrzymania pokoju, który zdaje się być zapewnionym na długie czasy”, następnie, że — wszystko idzie najlepiej w tym najdoskonalszym ze światów.

Znakomity przewodca autonomiezno-federacyjnej większości izby panów w Wiedniu, baron Helfert, wystąpił w miejscowym organie katolicko-zachowawczym, *Vaterland*’zie z szeregiem artykułów wykazujących, że dzisiejszy ustrój dualistyczny monarchji habsburskiej jest wadliwym i że zastąpić go należy — tryalizmem. Lord austriacki nie jest zwolennikiem przewagi żywiołu madjarskiego w państwie i nie uważa, aby przewaga ta zwłaszcza objawiać się powinna tak dosadnie w łonie samegoż królestwa węgierskiego, gdzie nader znaczna część ludności jest słowiańska i zmadjaryzować się nie da, choćby drogą odwołania się do czynników zewnętrznych, a na straży swobód słowiańszczyzny południowej stojących.

Baron Helfert szuka sposobu na to, ażeby Rosja przestała interesować się losem słowian austriackich i znajduje lekarstwo przeciw niewygodnej opiece w zadowoleniu życzeń tych słowian. Dlatego proponuje on zastąpić dwie grupy dzisiejsze trzema, czyli obok Przedlitawji i Węgier utworzyć grupę trzecią krajów, złożoną z Chorwacji, Sławonji, Dalmacji, Bośni i Hercegowiny. Myśl to nie całkiem nowa; chorwaci już w r. 1868-ym, w epoce wykluczenia się ugody chorwacko-węgierskiej, żądali restauracji trójjedynego królestwa; nowem jest w planie barona Helferta tylko wciągnięcie w kombinację Bośni i Hercegowiny (prowincji dotąd *de jure* tureckich!); uwagi godną zaś jest pora, w której przewodca większości w izbie panów poważny głos swój podnosi w obronie idei tak na pozór urągających rzeczywistości.

W miarę zbliżania się sesji parlamentu włoskiego wskrzesza się ruch polityczny na półwyspie apenińskim. Przybiera on nawet postać wcale nową. Lewica opozycyjna, której przewodzi znany kwintet, złożony z *maestri* Crispiego, Nicotery, Zanardelli’ego, Cairolego i Baccariniego, przyszła nareszcie do przekonania, że konieczność polityczna zmusza Włochy do sojuszu z Niemcami i Austrią, że przynajmniej nie można się już nie można... Podczas gdy dotąd stronnictwo to występowało z nie-

blaganą zapalecznością przeciw polityce p. Manciniego, opartej na koalicji z przymierzem austriacko-niemieckim, obecnie nastąpił zwrot w pojmowaniu politycznego problemu chwili. Lewica uznaje nareszcie program rządu i nawet zamyśla temu nawrócić swojemu nadać manifestacyjną formę. Powstał projekt urządzenia w dniu 20-tym b. m. bankietu politycznego w Neapolu, na którym wyznaczony kwintet wykonałby interesujące solą, czyli innemi słowy, przemówiłby po kolei ustami Nicotery, Zanardelli’ego i innych, oznajmiającymi solidarne przystąpienie całej lewicy opozycyjnej do programu polityki zewnętrznej pp. Depretisa i Manciniego. Być może wszakże, iż bankiet nie przyjdzie do skutku, ponieważ p. Crispi nie przyrzekł udziału i stawia zbyt absolutne warunki, od których czyni zawisłą zgodę.

P. Zanardelli konferował przed kilku dniami ze starszym przewodcą konsorterji piemonckiej, panem Sella, który również nie podał dotąd ręki rządowi i cofnął ją tem skwapliwiej, im dalej zaangażował się w koalicję z p. Depretisem, kolega pana Selli w przewodztwie nad zachowawczą prawicą izby, pan Minghetti. Z rozmowy pomiędzy obu mężami stanu, stojącymi na skrajnych biegach wiary politycznej, wynikała ta tylko praktyczna korzyść, iż p. Sella zwrócił uwagę p. Zanardelli’ego na brak logicznego związku pomiędzy poparciem polityki zewnętrznej rządu a opozycją przeciw jego polityce wewnętrznej. Ta ostatnia jest konsekwencją pierwszej: jeżeli Włochy mają utrzymać sojusz z Niemcami i Austrią, musi zniknąć z powierzchni życia polityczny radykalizm, noszący znane miano *irredenty*.

Lewica radykalna, której wyobraźnieli o różnych odcieniach są owi politycy od Nicotery aż do Zanardelli’ego, nie wyparła się dotąd *irredenty*, a hr. Kalnoky w ostatniej swej słynnej mowie delegacyjnej nie przepomnił wskazać na tę okoliczność. Pan Sella podniósł przeto słuszną uwagę: *aut-aut*, albo lewica przyjmuje z dobrodziejstwem inwentarza politykę niemiecko-austriacką pp. Depretisa i Manciniego, a wtedy na zbliżającym się bankiecie w

Nasz dorobek naukowy.

Kasa pomocy imienia dra J. Mianowskiego zasłużyła się bardzo dobrze naszej nauce.

Za jej to staraniem wydano „Sprawozdanie z piśmiennictwa naukowego polskiego w dziedzinie nauk matematycznych i przyrodniczych”.

Przyjrzyjmy się bliżej tej książce, aby jej znaczenie poznać i wartość ocenić.

Jest to niewielki tomik, raczej broszura o 180-ciu z górą stronicach, na których z możliwą dokładnością zarejestrowano to wszystko, co u nas na polu nauk ścisłych w ciągu roku 1882-go zrobiono. Nie jest to bibliografia w ścisłym znaczeniu, lecz daleko więcej, każda bowiem wspomniana praca jest krótko i obiektywnie streszczona, bez żadnych wycieków krytycznych lub polemicznych. Tak więc „Sprawozdanie” możemy nazwać ugrupowaniem materiału naukowego, rozproszonego po naszych czasopiśmie specjalnych, których naliczono trzydzieści ośm, po oddzielnych broszurach i książkach i z tego względu jest ono niezbędne każdemu, kto czyta pośrednio czy bezpośrednio z pracami naukowymi ma styczność. Dlaczego zaś staje się ona tak niezbędną dla każdego, objaśnimy.

Każdy, ktokolwiek pragnąłby być świadomym całego naszego ruchu naukowego, musiałby nabywać wszystkie czasopisma, broszury i książki wychodzące w danym zakresie. Ponieważ samych pism periodycznych jest blisko czterdzieści, a cenę jednego można przyjąć średnio na rs. 6, jeśli nie więcej — więc wydatek na same tylko czasopisma stanowi już sumę około 250 rs., zbyt wielką, by ją budżet prywatnego człowieka mógł dźwignąć. Wszyscy mieszkający prowincji, odsunieni od bibliotek i czytelni, nie mają więc zgola możliwości dowiedzenia się o tem, jak u nas kroczy nauka, a i warszawiakom

niełatwo zbierać w tym względzie informacje. Biblioteka bowiem główna jest otwartą tylko do godziny 3-ej, tj. do chwili, do której każdy zarobkujący człowiek bywa zajęty, po godzinie 3-ej zaś bramy tego Sezamu nie prysną przed żadnem zaklęciem. Do biblioteki prywatnych, jakie nasze miasto posiada — dostęp jest też niepospolicie trudny, wymagający zachodu, kłopotów i stosunków, pomimo iż zdobywanie wiadomości naukowych powinno być łatwem, książki i informacje winny krążyć w powietrzu, narzucać się każdemu, — wiadomości naukowe winny natrętnie wdziierać się w każdy umysł, a nie stanowić skarbów zaklętych, które zdobywać należy albo przemocą, albo też skradać się po nie życiem stosunków i, jak je zwą, stosunków...

Ten przykry stan rzeczy usuwa w znacznej części, bo nie całkowicie, wydane przez kasę Mianowskiego „Sprawozdanie”. Za niepomiarne małą cenę daje ono posiadaczowi dokładne wiadomości, co, gdzie i w jaki sposób w nauce zrobiono. Poznanie treści ścisłej i obiektywnej artykułu uczy nas dokładnie, czy ma on związek z przedmiotami naszych zajęć czy też nie, — czy możemy czytać jego pominać, czy też musimy, choćby drogą wysiłków, poznać go gruntownie. Jednem słowem, bez „Sprawozdania” nie może już dziś obejść się nikt, pracujący naukowo, każdemu kogo interesuje nauka przydać się może ono, jako treściwy obraz jej postępu, a dla przyszłego historyka lub statystyka — stanowić będzie z czasem nieocenione źródło wiadomości, mierzy ono bowiem niejako puls naukowego życia społeczeństwa.

A że mierzy dokładnie, to nie może ulegać wątpliwości. Przypomnijmy sobie doroczne mowy Hoffmana w Towarzystwie chemicznym niemieckim w Berlinie. W każdej usiłuje on zaznaczyć stan rozwoju chemji w swojej ojczyźnie, a za jedyną wskazówkę służy mu tylko ilość i obszerność opublikowanych rozpraw. Dwa te bowiem objawy są miarą pracy włożonej w ciągu roku w naukę, jaką zaś

jest istotna wartość tej pracy, tego zazwyczaj narażenie niepodobna ściśle ocenić, i często wiele lat upłynąć musi, zanim znaczenie pewnej rozprawy należycie ocenią. Jako świetną ilustrację pomienionego stanu rzeczy przytoczyć można znane dzieje pierwszych wystąpień J. R. Mayera, którego artykułów Poggendorff nie chciał drukować w swych rocznikach... A dziś — te odrzucone prace zjednały Mayerowi imię wielkiego myśliciela z Heilsborn, powtarzane ze złości przez każdego przyrodnika!

Słusznie też, idąc za przyjętym za granicą zwyczajem, autorowie „Sprawozdania” nie dają żadnych krytyk i ocen, lecz jedynie przytaczają obiektywnie treść artykułu. Tak przynajmniej obiecuje w przedmowie, chociaż zdarzyło im się w ciągu treści z obietnicą tą rozminąć, wprowadzić przy takim artykule, wobec którego trudno było jej dotrzymać. Naszem zdaniem, należało cały artykuł pominąć milczeniem.

Sądźmy, iż czytelnik wie już dokładnie czem jest opisywane przez nas sprawozdanie, jaką ozdobę każdej domowej biblioteczki utworzy z czasem komplet „Sprawozdań” z kompletem „Pamiętnika fizjograficznego”, jeśli oba te przedsięwzięcia nie rozbił się o obojętność ogółu, obecnie zaś postaramy się wyciągnąć wnioski, do jakich przegląd „Sprawozdania” może nas doprowadzić. Wnioski te są dziś jeszcze bardzo trudne, bośmy zblisko roztrząsanej epoki, można jednak niektóre z pewną poczynić słusnością. I tak...

1) W porównaniu z ruchem zagranicznym nasz przedstawia się bardzo słabo, bo gdy u nas ze wszystkich dziedzin nauki zarejestrowano 627 prac, to w Niemczech w jednym tylko dziale chemji teoretycznej w ciągu roku w jednym tylko czasopiśmie notują prac od 600 do 700. U nas chemicznych prac ogłoszono 31 ze wszystkich dziedzin chemji i we wszystkich czasopiśmie. Gdybyśmy chcieli w Niemczech odszukać epokę, w której 15,000,000 Niemców (15,000,000 stanowi obecną liczbę Polaków) wytwarzało w ciągu

Neapolu musi przedewszystkiem potępić agitację prowadzoną pod hasłem nazwisk Oberdanka i Ragosa, pod hasłem wyrwania Tryestu i Trydentu z rąk austriackich. Albo też niech uwielbia dalej patryjotyzm szowinistów, ale w takim razie niech nie uznaje „politycznej konieczności” sojuszu z Austrią i Niemcami, bo logika uragałaby z takiego dualizmu.

Br. Z.

Komitet giełdowy O PROJEKCIE NOWEGO PODATKU.

W połowie lipca r. b. ministerjum skarbu ogłosiło drukiem projekt przepisów o podatku procentowym od większych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych.

Publikacja ta miała na względzie wywołać dyskusję i uwagi nad nowoprojektowanym podatkiem, tak w prasie, jako też i w sferach kompetentnych; jednocześnie ministerjum rozesało swój operat wszystkim komitetom giełdowym, żądając od nich opinii i oceny projektu.

Miedzy innemi do złożenia wniosków powołany został i komitet giełdowy warszawski, który też natychmiast po otrzymaniu projektu ministerjalnego w pierwszych dniach sierpnia zajął się opracowaniem krytycznych nad nim uwag, obecnie zaś czynności swoje z tego tytułu już ukończył.

Właśnie leży przed nami obszerny memoriał, jaki komitet giełdowy warszawski posyła do ministerjum w odpowiedzi na projekt nowego podatku.

Ze względu na doniosłość sprawy postanowiliśmy zapoznać naszych czytelników z opinią komitetu, dla uzasadnienia jednak jego uwag musimy najpierw poznać sam projekt ministerjalny.

Do płacenia nowego podatku mają być powołani jedynie właściciele większych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, jak towarzystwa akcyjne, domy bankierskie, instytucje bankowe, spółki udziałowe i t. d., a więc przedsiębiorstwa, które zarówno w Królestwie, jak i Cesarstwie zaczęły powstawać zaledwie od lat dziesięciu.

Otóż takie „większe przedsiębiorstwa”, według naczelnego artykułu nowoprojektowanych przepisów, mają płacić na rzecz skarbu 3% czystego dochodu, oraz na rzecz instytucji samorządu (ziemstw) lub miejskich 15% tej sumy, jaka wypadnie z obliczenia z trzech procentów dochodu czystego; w miejscowościach zaś, nie posiadających dotąd instytucji samorządu, powyższe 15% mają być opłacane na zapomóg skarbowi (ziemstwa), lub na rzecz kapitału miejskiego, jako „podatek dodatkowy”.

Taka ma być skala podatku dochodowego.

Projekt określa zarazem swoje pojęcia o „większych przedsiębiorstwach”, za które uznaje wszystkie zakłady, otrzymujące dochodu brutto 200,000

rs. lub 50,000 rs., stosownie do świadectw gildji 1-ej lub 2-ej.

Dalej nowe przepisy stanowią, iż w razie jeśli do jednej osoby lub stowarzyszenia należy kilka przedsiębiorstw w jednej lub kilku guberniach, wówczas osoba taka czy też stowarzyszenie opłaca podatek procentowy od ogólnego dochodu ze wszystkich przedsiębiorstw, chociażby nawet dochód brutto którego z nich nie osiągał powyżej wskazanej sumy. Jeżeli więc dochód ogólny przedsiębiorstwa opłacającego świadectwo 1-ej gildji wynosi mniej niż 200,000 rs., a przedsiębiorstwa, opłacającego świadectwo 2-ej gildji mniej niż 50,000 rs., takie przedsiębiorstwa, jako „mniejsze”, są wolne od podatku procentowego, który ma na celu wyłącznie wielkie instytucje. Lecz niewszystkie zakłady wykupują świadectwa gildyjne, zachodzi więc pytanie, czy nowy podatek ma dotyczyć i tego rodzaju przedsiębiorstw?

Roztrząsane przepisy odpowiadają na to w następujący, ogólnikowy sposób: „czynności handlowe, dokonywane bez opłat za prawo handlu i przemysłu, będą pociągane do podatku procentowego według tychże zasad”, tj. takich, jakie ustawa przyjmuje względem przedsiębiorstw, opłacających świadectwa gildyjne.

Ponieważ za podstawę do obliczeń podatku służy dochód czysty, ważną więc jest rzeczą sposób określenia tego dochodu. Ustawa w art. 6-ym przepisuje, iż dochód czysty ma być ustanawiany przez połączenie wszystkich wpływów z przedsiębiorstwa w jedną sumę i następnie przez strącenie z tej sumy, wyrażającej dochód brutto, wszystkich wydatków na przedsiębiorstwo oraz wszystkich poniesionych strat. Skutkiem takiego obrachunku, na uwagę zasługuje przedewszystkiem pojęcie o wydatkach na przedsiębiorstwo, jako o sumie, wpływającej na obniżkę dochodów netto, a przez to i na obniżkę samego podatku.

W tym względzie projekt ministerjalny przyjął zasadę szczegółowych określeń, opisując z drobiazgową ścisłością wszystkie wydatki, jakie należy strącać z sumy dochodu czystego.

Do takich mianowicie wydatków zakwalifikowano: 1) koszt utrzymania oficjalistów i robotników; 2) utrzymanie inwentarza gospodarczego; 3) kupno materiałów potrzebnych do produkcji; 4) koszt dzierżawy majątków, fabryk, zakładów i innych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, koszt najmu lokali, naprawy i asekuracji budowli oraz maszyn (wydatki na powiększenie przedsiębiorstwa lub ulepszenie produkcji, uznane za wydatki kapitalne, nie będą z dochodów strącane); 5) straty doznane, wreszcie 6) procenty, opłacane od kapitału, pożyczonego na urządzenie lub prowadzenie przedsiębiorstwa, równie dokumentami stwierdzone. Natomiast strącaniemi nie będą sumy, przeznaczone na umorzenie długu. Tylko powyższe, ściśle obli-

czono wydatki, mogą zmniejszać sumę dochodu zakwalifikowaną do opodatkowania procentowego.

Z drugiej znowu strony projekt w art. 7-ym zaleca, ażeby do dochodu brutto zaliczać zwrot długów, otrzymanych przez właściciela, oraz wartość materiałów i produktów, użytych przez niego i jego rodzinę.

Rozporządzenia, jakie dotąd przytoczyliśmy, obejmują główne zasady nowoprojektowanego podatku procentowego. Inne, jak o instytucjach, określających rozkład podatku, o trybie opodatkowania, o trybie poboru podatku i o karach za naruszenie przepisów, dotyczą już nie istoty i treści ustawy podatkowej, lecz form i procedury opodatkowania. O nich też wypada nam wspomnieć tu pokrótce.

Podatek procentowy ma być administrowany przez dwie właściwe instancje — wydziały rozkładowe w izbach skarbowych i wydziały do podatku procentowego w departamencie handlu i przemysłu. Oba wydziały mają się składać zarówno z urzędników państwowych, jak i z przedstawicieli miejscowego kupiectwa i przemysłowców. Za trzecią instancję można uważać ministra skarbu, który będzie rozstrzygał decyzje wydziału departamentalnego. Do pierwszych dwóch instancji, obok urzędników państwowych, powołano i przedstawicieli miejscowego kupiectwa.

Za podstawę opodatkowania służyć wykazy, składowe dane władzy przez samych przemysłowców, bez względu na to czy nimi będą osoby pojedyncze, czy też zbiorowe przedsiębiorstwa. Projekt jednak ministerjalny w art. 18-ym zastrzega, iż niezależnie od tych wykazów „prywatnych”, izby skarbowe zbierają na własną rękę wiadomości o obrotach zakładów przemysłowo-handlowych i w razie potrzeby mogą żądać współudziału władz i osób prywatnych. Sposobu wszakże „zbierania” tych wiadomości projekt nie określa.

Sumę podatku mają ustanawiać izby skarbowe na zasadzie obliczeń dochodu czystego, sporządzanych przez wydziały rozkładowe, od decyzji których opodatkowani mogą zakładać protesty do następnych instancji; sam wreszcie podatek procentowy będzie wypłacany w dwóch ratach — w maju i listopadzie.

Taka jest istota projektu podatku procentowego.

Przyszłym razem poznamy odpowiedź, wygotowaną na ten projekt przez komitet giełdowy warszawski.

Fr. Ol.

Listy włoskie.

Turyń 2-go listopada.

Wspominaliście niedawno o pewnym panu polskim, który założył się, iż pojedzie do Londynu

z dziedziny zoologii . . . . 42 prac
„ anatomji, histologii i fizjologii . . . 25 „
„ Miscelanea . . . . 11 „

Razem 258 prac streszczonych.

Widzimy z tego, iż najwięcej pracowano nad zoologią, najmniej nad mechaniką, w ogóle z zestawienia tego można wyciągnąć smutny wniosek, że im ściślejsza jest dana gałąź wiedzy, tem mniej ją uprawiamy, jakby obawiając się trudu.

Co się tyczy samego wydania książki, jest ono piękne — wzorowane co do rodzaju pisma, formatu i układu na „Beiblätter zu den Annalen der Physik und Chemie”, wydawanych w Lipsku, u Bartha, pod redakcją Wiedemannów.

Ośmielamy się jednak uczynić redakcji następujące uwagi:

1) aby w indeksie autorów podawała tylko numer sprawozdania, bez numeru (rzymskiego) działu, ponieważ numeracja sprawozdań w całej książce jest nigdzie nieprzerwana — więc dodawanie numeru działu jest niepotrzebnem i utrudnia spamiętanie numeru sprawozdania;

2) aby korekta była staranniejsza, raz dlatego, iż staranna winna być w każdej książce, drugi raz dlatego, iż godność wydawnictw kasy Mianowskiej tego wymaga, co najważniejsza zaś dlatego, iż wartość książki informacyjnej zależy w całości od dokładności informacji, a trudno wierzyć informacjom liczebnym książek, w której z Matlakowskiego zrobiono kilkakrotnie Maklakowskiego, powracano litery do góry nogami i puszczono wiele innych błędów.

Są to jednak wszystko małe bardzo usterki w porównaniu z zaletami dzieła, na które złożyli swą pracę następujący, po większej części młodzi uczeni: Bartoszewicz, Cybulski, Jaczewski, Jasiński, Klecki, Mahrburg, Majewski, Merczyng, Natansonowie, Rojewicz, Strzemeska i Zieliński.

J. J. B.

roku 31 prac chemicznych, to z pewnością musieliśmy się cofnąć o lat przynajmniej sto, jeśli nie więcej w tył, a tymczasem Berlin od Warszawy jest odległy o półtorej doby... To jedno już dokładnie przekonywa o smutnym stanie naukowości u nas; tysiące objawów życia społecznego tłumaczy i cechuje piętnem nierozsądku projekty represyjnych środków przeciw napływowi Niemców. Zdobywcom dokonywanym rozumem a pracą — tylko praca i rozum mogą się oprzeć...

II. W oderwaniu od przykrych dla nas porównań z zagranicą — ruch nasz naukowy przedstawia się dość pocieszająco, szczególnie w porównaniu z tem co było przed laty dwudziestu i trzydziestu, gdy zewnętrzne warunki pracy były łatwiejsze, a wymagania mniejsze. Ze się coś budzi u nas, iż praca naukowa, wytrwała, zapamiętała zaczyna kielkować i rozwijać się u nas — tego mamy niemało dowodów, a jednym z nich jest porównanie wyników, zawartych w „Sprawozdaniu” z warunkami, w jakich u nas ludzie nad nauką pracują. Piszący wyznaje, iż biorąc „Sprawozdanie” do ręki, spodziewał się znaleźć w niem mniej niż znalazł, a uwaga ta, aczkolwiek czysto subiektywna, nie jest przeto bez znaczenia. Nigdy nie możemy zapomnieć podniosłych słów czcigodnego prof. Szokalskiego, gdy parę lat temu mocno wzruszony objawami naszej pracowitości naukowej, mówił z przejęciem: „Gdzie znajdziecie ludzi młodych, którzyby grosz ostatni poświęcali na książkę, a swój czas drogi oddawali nauce, kto u nas przed trzydziestu laty śmiał zamarzyć, by polak zasiadł na katedrze, by się z górą 30 przyrodników w jednej zebrali sali? Nikt nie śmiał pomyśleć czegoś podobnego, postęp jest, chociaż powolny.” Tak więc — rezultat I-go „Sprawozdania” przejmujemy nas tylko otuchą na przyszłość, bo jak już zaznaczyliśmy wyżej — porównanie z zagranicą pracą smutnie nas tylko usposobić może.

III. Czy postęp ten trwa obecnie w dalszym ciągu, czy się wzmaga, czy słabnie — ocenić będzie

można dopiero wtedy, gdy będziemy w posiadaniu sprawozdań z lat kilku; dziś — niedokładnie i w przybliżeniu tylko możemy oceniać fakty.

IV. Przed kilkoma laty piszący te słowa na innym miejscu ubolewał nad tem, iż nasza literatura przyrodnicza, uboga nad wyraz w oryginalne badania, zawiera stosunkowo bardzo wielką liczbę dzieł przyrodniczo-filozoficznej treści nader niskiej naukowej wartości. Taki stan rzeczy uważał za zły, gdyż rozprzestrzenia on szkodliwszy od braku nauki dyktantyzm naukowy, popychając do zbyt pośpiesznych i błędnych ogólnień, bałamucących nieświadomych i wierzących na ślepo drukowanemu słownu czytelników. W minionym roku 1882-im tej pseudofilozofji poświęcono na szczęście bardzo niewiele druku i papieru, gdyż ściśle biorąc jedną tylko pracę zaliczylibyśmy do tego działu, na który szkoda jednego i drugiego, a co najważniejsza szkoda pracy. Stosunek 1 do 627 nie jest jeszcze zatrważającym.

Ponieważ w roku sprawozdawczym 1882-im nastąpiła śmierć twórcy filozofji ewolucyjnej, Karola Roberta Darwina, więc też nie dziwnego, iż „Sprawozdanie” obejmuje stosunkowo wiele, bo aż trzy prace o Darwinie i jego teorji, wszystkie cenne i wartościowe.

V. Co do działów stan rzeczy przedstawia się jak następuje:

Z dziedziny matematyki . . . 16 prac
„ mechaniki . . . . 8 „
„ fizyki i astronomji 22 „
„ chemji . . . . 31 „
„ meteorologii . . . 15 „
„ mineralogji, geologii i geografji fizycznej . . . . 23 „
„ antropologii i archeologii . . . . 34 „
„ botaniki i fizjologii roślin . . . . 31 „

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= Główny naczelnik kraju, generał-adjutant Kurko, w dniu onegdajszym, o godzinie 6-ej wieczorem, powrócił do Warszawy.

= Ministerjum oświaty roztrząsa obecnie sprawę wykładania nauki religii w szkołach ludowych przez osoby świeckie.

= Donoszą nam, iż w sferach właściwych powstał projekt urządzenia wykładu muzyki przy niektórych średnich zakładach naukowych.

= Wydział techniczny ministerjum spraw technicznych zamierza wydać nowe przepisy o budowie kominów fabrycznych, znajdujących się w obrębie miast, oraz o wysokości kominów od piekarni i pomniejszych zakładów przemysłowych zużywających obfitość paliwa, które znajdują się wśród domów mieszkalnych.

= Utworzenie okręgu górniczego z gubernij południowych wkrótce ma być ostatecznie przeprowadzone. Zawiadowcą okręgu zostaje inżynier górniczy Doliński, już od lat 25-tych pracujący z pożytkiem dla kraju południowo-zachodniego. Płaca zawiadowcy wyniesie 4,200 rs. Za centrum nowego okręgu wybrana została Odessa.

= Według projektu roztrząsanego obecnie w radzie państwa, towarzystwo elewatorów pobierać ma od kupców, rolników i w ogóle interesantów takie opłaty, jakie ustanowi co 5 lat ministerjum skarbu. Nadto towarzystwo bierze na siebie odpowiedzialność za czynności wszystkich swoich agentów. Koncesja wreszcie rządowa nie nadaje towarzystwu przywilejów monopolu, tak iż obok niego mogą powstać inne tego rodzaju przedsiębiorstwa.

= W ostatnim numerze „Zbioru praw i rozporządzeń rządowych” ministerjum komunikacji ogłasza koncesję na budowę galezi drogi żelaznej libawo-romeńskiej koriukowską zwanej.

= Popisowi zaliczeni do szeregów, po odbytej superrewizji, puszczeni będą do domów do chwili wysyłki na miejsce służby. Wysyłka nastąpi w końcu grudnia kilkoma partjami, młodzi więc rekruci będą mieli około dwóch tygodni czasu do załatwienia swoich interesów. Na 24 godzin przed terminem wysyłki obowiązani oni są stawić się w „zbornym punkcie”, w przeciwnym razie niestawiennictwo uważane będzie za ucieczkę, pociągającą odpowiedzialność sądową.

= Z powodu częstych wypadków kradzieży palatów i parasoli w cukierniach i restauracjach, ponowiony został rozkaz utrzymywania w pomienionych zakładach stałych kontramarkarni, w przeciwnym bowiem razie właściciele zakładów odpowiedzialni będą za całość rzeczy swoich gości.

= Towarzystwo kredytowe m. Warszawy wystawia na sprzedaż przymusową 17 nieruchomości miejskich za niezapłacenie raty kwietniowej r. b.

= Starszy prezes izby sądowej warszawskiej ogłasza, iż na podstawie decyzji ogólnego zebrania oddziałów sądu okręgowego siedleckiego uwolniony został od obowiązków notariusz przy kancelarii hipotecznej sądu pokoju w m. Białej, w gubernji siedleckiej, Julian Goltz.

= Sprawa Maryli P. o podstawienie za własne cudzego dziecicięcia roztrząsaną będzie w drodze apelacyjnej przez izbę sądową warszawską w dniu 2-im stycznia roku przyszłego.

= Z teatru i muzyki.

* W obsadzie wielu sztuk, będących w bieżącym repertuarze, zarządzane zostały zmiany ról.

* Dziś na scenie teatru wielkiego daną będzie „Trzpiotka” po raz wtóry.

* Przedstawienie „Marty” z udziałem włoskich artystów zostało, z powodu bliskiego wyjazdu p. Hermanówny, która w operze tej śpiewa partję Nancy, zaniechane.

* Na sali redutowej odbędzie się w dniu dzisiejszym koncert znakomitego wirtuoza E. Saureta z udziałem orkiestry teatru wielkiego, a w części wokalne p. Klamrzyńskiej.

* P. Varesi da się słyszeć dopiero we wtorek w przyszłym tygodniu w „Lucji z Lammermooru”.

* Koncert na rzecz studentów uniwersytetu warszawskiego odbędzie się dnia 2-go grudnia w sali ratuszowej pod kierunkiem dyrektora Quattriniego.

Współudział przyjmą panie: Varesi i Wisnowska, pp. Królikowski, Szymanowski, Seydeman i Michałowski.

Prawdopodobnym jest też występ p. Deryng-Walewskiej.

= Losy pożytecznej fundacji.
Zajmującą i godną rozpowszechnienia między ty.

tylko po to, aby zjeść porcję angielskiego rostbeefa i wygrał zakład...

Otóż znacznie wcześniej zdarzyło się w Turynie, iż pewien pan, także polak, przyszedłszy do eleganckiej Café della Meridiana na gazety, zniecierpliwiony długim czekaniem na *Figaro*, które sylabizował jakiś *Sonntagsleser*, wstał i powiedział: „Vado a Parigi leggere il Figaro”, udał się prosto na kolej, pojechał do Paryża i przeczytałwszy numer dziennika, wrócił—bez żadnego zakładu...

I ja także zrobiłem w tych czasach wycieczkę do Paryża, ale nie tak nagłą, lecz kilkutygodniową i miałem zamiar przelać wam niektóre szczegóły o tem niegdyś *cevecau*, a dziś *marché du monde*, obawiałem się jednak zająć w spór terytorjalny z p. Wł. Mickiewiczem.

W powrocie z Paryża *fatum* jakieś zatrzymało mnie w czystym Zurychu, z kąd dotarłem na chwilę do cichego Rapperswylu.

W czasie krótkiego zatrzymania się mojego na ziemi szwajcarskiej zaszło zdarzenie, o którym polecono urzędownie zamilczeć i dlatego w prasie włoskiej nie było o niem wzmianki. Francuskie organa pominięły je także milczeniem, dogryzając tylko Włochom, jak to od pewnego czasu jest ich ustaloną zwyczajem. A jednak zdarzenie to przyczynić się mogło bardzo do zawiaklanych i drażliwych stosunków włosko-francuskich, wiszących dziś na jednym z trzech włosków żelaznego kanclerza...

Rzecz się tak miała:

Kompanja piechoty linowej francuskiej, niewiadomo z jakiego powodu i w jakim celu, może po prostu wskutek zwykłej francuzom małej biegłości w geografji, przeszła przez Alpy i zeszła w dolinę Aosty, leżącą już w obrębie królestwa włoskiego. Po dokonaniu tego bohaterskiego przejścia francuzi zdziwili się niezmiernie, ujrawszy na wierzchołku góry kompanję włoskich strzelców alpejskich, która im odcieła odwrót. Łatwo sobie wyobrazić niepokój oficerów francuskich, gdy kapitan włoski, stosując się do przepisów regulaminu, wezwał ciekawą gromadkę uzbrojonych turystów do poddania się...

Byłoby może przyszło do starcia... Ale armja włoska od kilku lat czy stoi gdzie załoga, czy wychodzi w pole na ćwiczenia jest zawsze w pełnym rynsztunku wojennym, a sztyldwachy i warty honorowe mają broń nabita ładunkami kartaczowemi, francuzi zaś tego nie mieli, nie kwapili się więc do walki. Mimo to przy znacznym rozdrażnieniu dwóch sąsiednich narodów przeciwko sobie, oficerowie włoscy zaledwie groźbą rewolwerów powstrzymali swoich żołnierzy od rzucenia się z bagnetami na nieproszonych przypadkowych gości.

Po krótkim parlamentowaniu oficerów obie kompanje sprezentowały broń, francuska wszakże zmuszoną była następnie przedefilować z bronią spuszczoną pod ramię na znak poddania się i eskortowaną przez żołnierzy została odprowadzoną do granicy, gdzie jej oddano należne honory...

Po złożeniu raportu o zaszłym spotkaniu kapitan strzelców alpejskich otrzymał telegrafem rozkaz aresztowania się we własnym mieszkaniu za przekroczenie regulaminu, wkrótce jednakże został uwolniony i otrzymał krzyż za rzetelne ocalenie honoru armji włoskiej, bez narażenia kraju na dyplomatyczne zatargi...

Dzienniki francuskie, które, jak wspominałem, milczkiem ciągle dokuczają Włochom, zagmatwały także głośną sprawę kardynała Hohenlohe i wprowadziły w błąd prasę europejską, nazywając „watykańskim komerzem” poufną misję kardynała, zostającą w ścisłym związku z misją arcybiskupa wiedeńskiego, bawiącego obecnie w Rzymie, gdzie jeszcze przebywa p. Schlötzer.

Głównym celem starań tych wysłanników jest, według informacyi, na których mam prawo polegać, zbliżenie Watykanu z Kwirynalem i określenie *modus vivendi*. Stosunek bowiem między kurją a rządem włoskim w ciągu ostatnich kilku miesięcy zaostriżł się w sposób niepokojący Austrię i Niemcy. Słaby stan zdrowia Jego Świątobliwości Leona XIII-go, starca nerwowego z natury i ciągle drażnionego, stał się powodem, iż w ostatnich czasach na kierunek spraw kościoła wpływać zaczęły żywioły mniej pojednawczo usposobione jak sam papież.

Źródło moich informacyi podaje nadto pewne szczegóły o przebiegu tych układów i skreśla plan bardzo rozległy. Są to jednak kombinacje nader dalekie, sięgające aż po za domniemany kres rządów kościołem obecnie panującego papieża, powtarzać ich zatem nie będę. Plany dyplomatów rozwiewają się niekiedy z dnia na dzień, a cóż mówić o projektach, których urzeczywistnienie stałoby się mogło może dopiero z chwilą zgonu Leona XIII-go, które-
bnie mimo wátłego zdrowia nie rychłego zejścia ze świata nie zapowiada.

Wspomnijmy lepiej na zakończenie o zawiązanem

przed kilkoma miesiącami w Medjolanie stowarzyszeniu międzynarodowem wzajemnej pomocy artystów lirycznych.

Stowarzyszenie to, noszące urzędowy tytuł *Società internazionale di mutuo soccorso fra artisti lirici*, liczy już blisko siedmiuset członków i zostaje pod prezydencją honorową maestra Verdi. W skład zarządu wchodzi kawaler Corio, komandor Angelo de Sanctis i maestro Villafiorita, słynny kompozytor „Parji”, „Rzymskich noc” i „Jolandy”. Według statutu, do stowarzyszenia mogą należeć artyści liryczni i amatorowie wszelkiej narodowości, śpiewający po włosku lub traktujący włoską muzykę.

Stowarzyszenie zajmuje się chorymi, dopomaga honorową pożyczką, rozbitkom sztuki, rozciąga opiekę nad wdowami i sierotami, popiera młode talenta, wyrывая je ze szponów włoskich impresarijów, słowem zajmuje się wszystkim co dotyczy stosunków ekonomicznych, intelektualnych i moralnych swoich członków.

Gdyby kto z naszych artystów pragnął bliższych o tem stowarzyszeniu objaśnień, chętnie mu służyć będzie niżej podpisany jako *socio-corrispondente*.

T. Zahorowski.

Odśloniecie pomnika Dumasa.

Paryż dnia 4-go listopada.

Odśloniecie pomnika najplodniejszego powieściopisarza Francji odbyło się dziś, bez przewidywanej uroczystości, bez napływu ludu, bez rozgłosu i... nieodłącznej już dziś w Paryżu od wszelkiego obchodu demonstracji.

Od rana zastęp liczny policjantów strzegł placu Malesherbes w przewidywaniu tłumnego zbiegowiska—tymczasem w chwili uroczystej zaledwie część placu zaroila się ludem!

Spodziewano się, iż rząd zechce wysłać swoich przedstawicieli—tymczasem tylko świat literacki i artystyczny stawił się do apelu.

Główna nawet trybuna świeciła tu i owdzie pustkami.

Kapela zagrała przydługi nieco marsz uroczysty... Najbliżej pomnika stojący odślonili głowy. W jednej chwili spadły draperje osłaniające piękne dzieło Gustawa Doré.

Dumas wyobrażony jest na pomniku w postaci siedzącej. Ubrany on w płaszcz fałdzysty, z tablicą w jednej, a piórem w drugiej ręce. Twarz powieściopisarza dobrodusznie uśmiechnięta odzwierciadła doskonale charakterystyczne cechy umysłu i serca autora „Muszkietierów”.

Po dwóch stronach pomnika umieszczone są wyborne pomyslane i artystycznie wykonane grupy. Jedna z nich złożona z trzech osób: dziewczeczki czytającej powieść wyrobnikowi i młodzieńcowi w bluzie. Na przeciwnej stronie usiadł na piedestale główny bohater „Muszkietierów” D'Artagnan w pozie marsowej i wielce malowniczej: wojak i kochanek, światowiec i romantyczny *bohème*.

Całość przedstawia się efektownie i zaliczoną być może do najlepszych rzeźb Doré'go.

Wśród okrzyków i oklasków wstąpił teraz na estradę Dumas syn, najwybitniejsza osobistość obecne odśloniecie utworzył półkole i Edmund About, stanawszy przed spadkobiercą imienia i talentu uczzonego pomnikiem meża, przemówił w te słowa:

„Pomnik ten byłby ulany ze złota, gdyby złożyli się nań po jednym centymie wszyscy czytelnicy Dumasa. Pomnik ten, to wizerunek człowieka, który w żartobliwej wesołości swojej i odurzającym dowcipie więcej miał zdrowego rozsądku i istotnej mądrości, niż my wszyscy. Jest to wizerunek światowca, co za wzór służyć może wszystkim pracownikom, człowiekowi, który gonił za romantyzmem, politycznemi i wszelkiego w ogóle rodzaju przygodami, a pomimo to więcej miał nauki niż niejeden głośny uczony. Jest to rozrzućnik, który strwoniłszy miliony, sam nie wiedział, iż pozostawia nam w spadku skarby, wreszcie egoista, poświęcający się bezustannie dla rodziny i ojczyzny...”

W tym tonie przemawiał z wielką werwą i swadą About, przeplatając orędzie licznymi anegdotami.

Rzecz swoją zakończył autor „*L'infame*” zaznaczeniem, iż Dumas, władający tak wielkim talentem i tak popularny rzeć można w świecie całym, nigdy tego talentu i popularności w złym celu nie użył—nigdy nie przyłożył ręki do jakiegobądź dzieła nienawiści lub zemsty.

„Przyszłość do dobrych należy...” były ostatnie słowa mówcy.

Krótko i serdecznie odpowiedział syn, dziękując za hołd pamięci ojca oddany; odezwały się dźwięki marsyljanki i obecni rozehodzić się zaczęli, skupiając się tu i owdzie w pojedyncze gromadki, ciekawie przyglądające się wielkiemu człowiekowi, któremu Paryż spłacił narzeczcie dług wdzięczności!

A.

mi, dla których jest przeznaczona, wydała firma Gebethnera i Wolffa.

Jest to broszurka p. n. „Kto był Karol hr. Brzostowski, opowiedział dla braci wieśniaków ks. St. Mazurek”.

W sposób prosty i jasny opowiada tu autor życie znanego przyjaciela i dobroczyńcy ludu, w jakim stanie zastał odziedziczoną majątność, co zrobił aby ją podźwignąć z upadku, co uczynił dla swoich włościan, jak rozwijał u siebie przemysł i stan gospodarstwa podnosił, jakie pozaprowadzał urządzenia, jak pracował nad oświatą i umoralnieniem, jaki dawał przykład porządku.

Dalej znajdujemy streszczenie warunków testamentu Karola hr. Brzostowskiego, zapisującego włościanom posiadane przez nich grunta i tworzącego głośną fundację instytucji rolniczo-fabrycznej w Sztabinie.

Ostatnie kilka kart broszury poświęca autor opisowi dalszych kolei i obecnego stanu tej fundacji przez radę administracyjną Królestwa Polskiego w dniu 30-tym marca r. 1855-go zatwierdzonej.

Smutne to są karty, niestety...

„Lepiej oczy zamknąć, aby nie widzieć — powiada autor — lepiej uszy zatkać, aby nie słyszeć tego, co się obecnie z całym urządzeniem Brzostowskiego dzieje...”

„Zal serce ściska na widok, jak całe urządzenie, gdy głowy fundatora, nie stało do nadzoru, a ręki jego do pracy, runęło marnie w gruzy.”

== Odczyt.

W dniu jutrzejszym, o godzinie 7-ej wieczorem, odbędzie się w sali resursy obywatelskiej odczyt, urządony staraniem Muzeum przemysłu i rolnictwa.

Mówić ma inżynier Stefan Roguski „o świetle elektrycznym”.

Rzecz objaśnianą będzie doświadczeniami według wszelkich systemów.

== Dzieło sztuki.

Oglądaliśmy wspaniały tryptyk, malowany przez Alberta Dürera, a przez jednego z tutejszych lubowników sztuki w tych dniach w Norymberdze nabyty.

Całość niepospolicie piękna składa się z wewnętrznej obrazu i dwóch skrzydeł, pokrytych malowaniami ze stron obu, przedstawiającymi wizerunek św. ewangelistów i sceny z żywota Najświętszej Panny.

Roboty wykonane są na cyprysie, na tle złotem. Świeżość barw zachowana tak, jakby wczoraj zeszły z pod palety.

Firma Brandla arcydzieło to odbiła w wielkim formacie.

Reprodukcję podać ma podobno *Tygodnik Ilustrowany*.

== Na cel dobroczynny.

Słyszeliśmy, iż dochód z wstępu na wystawę plafonu Siemiradzkiego, zgromadzającą obecnie tłumy ciekawych, ma być w jednym dniu każdego tygodnia przeznaczany na cel dobroczynny.

Plafon pozostanie podobno w mieście naszym przez czas dłuższy.

== Kobiety-lekarki.

Donosiliśmy w swoim czasie o przejeździe przez Warszawę dwóch sióstr Panien Racyńskich doktorzek medycyny, które ze Stanów Zjednoczonych udawały się na Podole do krewnych.

Rodaczki nasze poniosły niedawno dotkliwą stratę przez śmierć rodziców.

Zamierzają one Amerykę porzucić na zawsze i osiąść stale w celach praktyki w kraju.

== Kolej elektryczna w Warszawie.

Jedna z tutejszych firm kupieckich, jak słyszeliśmy, krząta się podobno około urządzenia na lato kolei elektrycznej do bliższych miejscowości Warszawy.

Kolej ta dotarłaby do tych punktów, do których wagony tramwajowe nie dochodzą.

== Kwarantanna.

Gdybyśmy powiedzieli, iż w Warszawie zaprowadzona została kwarantanna tak jak podczas zarazy, niktby w to zapewne nie uwierzył.

A jednakże istnieje ona rzeczywiście, z tem przecież zastrzeżeniem, iż obowiązuje tylko pasażerów przybywających do naszego miasta koleją nadwiślańską od strony Mławy.

Nieszczęśliwi ci skazani są na półgodzinny przystanek na stacji Praga-nadwiślańska, na owej stacji wstrzymywanej, gdzie dostać można tylko wody sodowej, limonady gazowej i t. p. niewinnych napojów chłodzących, albo wreszcie herbaty, o żadnym zaś trunku, mogącym naprawdę pokrzepić ducha w chłodnej porze roku, wspominać nawet nie wypada.

Gdyby na stacji tej dostać było można dorożek, wielu pasażerów niewątpliwie, zamiast odbywać

stojkę półgodzinną, skorzystałoby z nich dla szybkiego przebiecia się do miasta, ale dorożki, na równi z trunkami gorącymi, należą na Pradze nadwiślańskiej do zakazanych owoców.

Podróżni przybywający z tamtych stron, zwłaszcza tacy, którzyby pragnęli jednym dniem załatwić interesy powrócić, gorzko uskarżają się na tę mitrę, która im niepotrzebnie skraca czas pobytu w Warszawie i tak już bardzo skąpo, bo tylko na 5 1/2 godzin wymierzony.

Wiele osób z tego powodu ogranicza o ile może swoje wyjazdy do Warszawy, aby uniknąć przykrego bezczynnego wyczekiwania, i nie potrzebować następnie śpieszyć się na gwałt z załatwieniem interesów w zbyt krótkim czasie, a rzeczą jest naturalną, iż kolej nadwiślańska na tem nie zyskuje.

Czyby zatem nie można było ustanowić na dworcu Praga-nadwiślańska stacji dorożek, albo też — co byłoby najwłaściwszem — ograniczyć przystanek kolejowy w tem miejscu najwyżej do pięciu minut?

== Niedyskretna deszczu.

Dzisiejsza ulewa jest o tyle niedyskretna, iż odkrywa wszelkie nierówności bruków i chodników, tworząc w wklęsłościach kałuże oraz miniaturowe jeziora.

Szczególniej chodniki Nowego Świata oraz Krakowskiego Przedmieścia, zalane całkowicie wodą, uniemożliwiają przejście, świadcząc zarazem o koniecznej potrzebie urządzenia ich w sposób porządniejszy i bardziej europejski.

Jeżeli do tego dodamy prawdziwy wodospad, sączący zdroje deszczowej wody z placu Saskiego przez całą szerokość trotuaru na środek ulicy — musimy przyznać, iż ulewa złośliwie wyprawia figle inżynierji miejskiej, uwydatniając wszelkie usterki i niedokładności...

== Nieposzanowanie miejsca.

Murawa, okalająca gmach kościoła ewangelicko-anglikańskiego, obraną została za miejsce nieporządków, które profanują powagę tego przybytku.

Zwracamy uwagę władz właściwych, celem ukrócenia nadużyć.

== Żle obrane miejsce.

Śluby posiadają przywilej zgromadzania w kościołach tutejszych licznych widzów...

Piękne warszawianki zwłaszcza, pomimo słów poety, iż „gdy na dziewczyne zawołają żono, już ją żywcem pogrzebiono”, rade są patrzeć na te „pogrzeby za życia”!

Nie mamy nie przeciwko tej, niewinnej zresztą, ciekawości, sądzimy jednak, iż nawet ci i te, którzy ciekawość jedynie prowadzi do domu bożego, powinni nie zapominać o tem, gdzie się znajdują.

Tymczasem niezawsze tak się dzieje.

W tych dniach np. trzy młode dziewczątka, widocznie pensjonarki, przywiezione do kościoła chęcią zobaczenia „państwa młodych”, zachowywały się tam wcale niepięknie!

Panienci te, podczas trwania obrzędu, nie mogły jakoś poskromić wybuchów wesołości, jakkolwiek jedna z nich, zapewne dla stłumienia śmiechu, zatkaną sobie buzię... ciastkiem.

Gorzej jednak sprawowała się pewna, także młoda para, która jedną z oddalonych ławek obrała sobie za miejsce słodkich gruchań.

Takich powrozami wyganiaćby należało z świątyni...

== Podobieństwo.

W tych dniach w jednym z sądów pokoju wnoszoną będzie sprawa artysty malarza M. przeciw panu B., który ugodziwszy się za portret 220 rs., obrazu nie przyjął i pieniądze nie chciał zapłacić, twierdząc, iż portret jest niepodobny do oryginału...

Sędzia pokoju już raz sprawę odkładał z tego mianowicie powodu, iż brakło kompetentnych znawców, którzy mogliby ocenić pretensję pozwanego.

W drugim terminie stawili się trzej malarze i ci orzekli, iż pretensja p. B. jest bezzasadną, ponieważ portret odznacza się zupełnem podobieństwem do oryginału.

To samo orzekł i sędzia, porównyując obraz z pozwanym...

Z tej zasady wychodząc akeja powoda została uznana za słuszną i p. B. skazano na zapłacenie 220 rs. oraz 22 rs. kosztów sądowych.

== Złapał się.

W jednej z pierwszorzędných eukierni podżyły jakiś jegomość wydobył z wiszącego na kołku palota pugilares i ułotnił się.

Poszkodowany właściciel, czytając pisma, nie dostrzegł figla na razie.

Portmona na szczęście była pusta...

Zabrano z nią tylko bilet abonamentowy na kolej oraz dispensę konsystorza na ślub w sobotę.

Co też złodziej z nią zrobi?

== Oszustwo.

Jeden z restauratorów tutejszych kupował dzisiaj na Ordynackim masło w faskach w ilości 60 funtów.

Nauczony doświadczeniem, polecił z jednej z trzech fasek masło przełożyć.

Podjęcie było słusznem, albowiem z wierzchu załatwie w czwartej części znajdowało się masło, a pod spodem wytłoczony z marchwi.

To samo znaleziono i w innych dwóch faskach.

Oszusta przybyłego z Nowego Dworu pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

== Konfiskata.

W dniu dzisiejszym skonfiskowano na targu 387 gęsi, którym handlarze powyrwali pióra, co jak wiadomo surowo jest wzbronione.

Według obowiązujących przepisów opieki nad zwierzętami, gęsi wolno strzyż tylko.

== Nieostrożna jazda.

Jak powożący wszelkimi wehikułami jeżdżą po ulicach Warszawy, bez zachowania żadnych środków ostrożności, dowodzi fakt wydarzony w dniu wczorajszym, o godzinie 2-ej po południu.

Pani D. przejeżdżała jednokonną bryczką przez Krakowskie Przedmieście, gdy ostro wjeżdżający z ulicy Czystej furman, z wozem ładownym beczkami, mocnem uderzeniem bryczkę tę przewrócił, wyrzucając z niej jadącą i powożącą.

Nie dość na tem, jednocześnie pedzający po kawalersku do rozkarcz napada z drugiej strony i podnosząc się z ziemi panią D. powtórnie przewraca.

Pomoc tylko szybka, z jaką nadbiegł przechodzący podówczas pan W., ocaliła nieszczęśliwą.

Ten bowiem pochwyconiem w samą porę konia, oraz usterzeniem bryczuszki oswobodził głowę pani D. od zgniecenia kołem, dorożkarza kazał aresztować, a uciekającego ze śmiechem furmana od beczek, dogoniwszy około statui N. Panny Marii, przytrzymał i dopilnował odprowadzenia obu wianuszków do urzędu cyrkulowego.

== Napaść.

Dzisiejszej nocy na Mariensztadzie na pana C. napadło czterech łotrów, żądając oddania pieniędzy i zegarka.

Napadnięty, nie tracąc przytomności, wywinął laską młyna i zmusił łotrów do ucieczki.

Pomimo nastąpionej potem pogoni, żadnego z rabusiów nie schwytano.

== Złośliwy pies.

W dniu wczorajszym w domu pod nr. 6a, przy ulicy Siennej, duży brytan podwórzowy rzucił się na przechodzącą podwórzem stróżkę tegoż domu, Marię Mieszczańską.

Biedna ma wyrwana kawał ciała z prawej nogi.

== Podrzucone.

W dniu wczorajszym przy ulicy Nalewki, w domu pod nr. 13-m, znaleziono podrzucone niemowlę płci męskiej, około 3 tygodnie wieku liczyć mogące.

Dziecię odesłano do domu podrzutków.

== Wypadki. Przy spuszczeniu bloku w nowym domu przy ulicy Brukowej, wyrobica Elżbieta Z. została niebezpiecznie zraniona w głowę. — W Alejach Ujazdowskich robotnik Jan P. najeżony przez ekipaż prywatny, upadł i uległ złamaniu nogi.

== Konsekracja.

Podczas ostatniego objazdu diecezji płockiej JE. ks. biskup Borowski konsekrował kościół we wsi Poremba.

Świątynia ta wzniesioną została ze składek parafjan w roku 1880-tym.

== Starania o szkołę.

Mieszkańcy m. Drohiczyzna, w podlaskiem, starają się u rządu o przywrócenie przynajmniej czteroklasowego gimnazjum.

Szkola mogłaby się wygodnie pomieścić w zabudowaniach dawnej szkoły.

O ile się zdaje, starania odniosą pożądany skutek.

== Dobroczynność w Kaliszu.

Towarzystwo dobroczynności kaliskie zamknęło zeszłoroczny swój budżet rachunkiem, według którego dochody tej instytucji wynosiły 6,345 rs. 40 kop., rozchody zaś — 3,357 rs. 75 kop.

Kapitał zapasowy towarzystwa, ulokowany w banku i na hypotekach, dosięgnął już cyfry około 5,000 rubli.

Działalność kaliskiego towarzystwa rozwija się w kierunku zapomóg stałych, wsparć jednorazowych, wsparć osobom wstydzącym się zebrać, oraz zapomóg na odzież dla biednych.

== Kościół ewangelicki.

Budowa wspaniałego kościoła ewangelickiego w Łodzi zbliża się już ku końcowi.

Obecnie pozostają tylko do ukończenia posadzka i główne drzwi wchodowe.

Poświęcenie kościoła postanowiono odbyć w czerwcu roku 1884-go.

== Objaw.

Z Mińska gubernjalnego donoszą nam, iż w mieście tem powstaje coraz więcej sklepów chrześcijańskich.

W ogóle mieszkańcy garną się do handlu, dotąd prawie wyłącznie pozostającego w ręku starozakonnych.

W ostatnich czasach powstało w Mińsku kilka poważnych sklepów kolonialnych i żelaznych.

Tylko handel wyrobami bławatnemi i galanteryjnymi nie może jakoś wyrobić sobie śród chrześcijan uznania.

== Z sądu.

Głośna w całym kraju sprawa między pp. Obuchowiczami a p. Pusłowskim w tych dniach rozstrzykana była w mińskiej izbie sądowej.

Rzecz idzie o spadek po s. p. Ejsmontowej, wynoszący 300,000 rs., zapisany przez nieboszczkę nie na rzecz rodzonych siostrzeńców pp. O., lecz przekazany dalszemu krewnemu p. P.

Stronę pierwszych popiera adwokat Olszanowski, ostatniego zaś obrońca Żukowski.

Sąd jednak nie wydał jeszcze w tej sprawie wyroku, gdyż weksle, drogą których spadek przeszedł w ręce p. P., mają uleść ekspertyzie.

== Zatrucie.

W Petrykowie, w gubernji radomskiej, kilka włóścianek zapadło nagle na cierpienia wewnętrzne.

Według dokonanej ekspertyzy, przyczyną choroby miały być chustki na zielono zabarwione, od kramarzy w Opocznie nabyte.

Ze świata.

W Krakowie zmarła w tych dniach, przeżywszy lat 72, Fortunata z Morawskich Sierakowska.

Matejko udaje się w tych dniach do Rzymu, celem wręczenia obrazu swego „Sobieski pod Wiedniem“ Leonowi XIII-mu. Artysta zabawił ma w „mieście wiecznym“ czas dłuższy. Towarzyszyć mu będą St. hr. Tarnowski i kilka innych jeszcze osobistości.

Polak. W Yu-nan-fon zmarł skutkiem ran ks. Piotr Łuba, zmartwychwstał, pracujący w Chinach jako misjonarz. O meczemskim zgonie naszego ziomka donosi *Journal de Rome*. Rząd francuski podobno interpeluje w pomienionym wypadku.

W Szczecinie, kopiąc studnię na jednym z podwórz, natrafiono, jak donosi *Ostsee-Ztg*, na źródło mineralne zawierające wiele pierwiastków żelaza. Analiza chemiczna wykazała, iż woda z rzeczonoego źródła te same wyrzucić może lecznicze skutki, co woda ze źródeł w Pyrmont i Franzensbadzie. Rzecz prosta, iż Szczecin marzy już o konkurencji z powyższymi, rozgłośnej sławy miejscowości.

Flet zaczarowany. Mozarta wystawiono w operze berlińskiej dnia 2-go b. m. po raz... czterechsetny. Pierwsze przedstawienie odbyło się przed 89-ju laty, dnia 12-go maja roku 1794-go.

Król bawarski zamierza przyozdobić fronton pałacu swego na Herrenchiemsee szeregiem allegorycznych figur, przedstawiających główne rzeki przepływające Bawarię. Wykonanie tej pracy powierzył król zakładom Millera, z których wyszedł olbrzymi odlew „Germanji“.

Książę Aleksander bułgarski ustanowił nowy order dla uczonych i artystów. Zaszczytna ta oznaka prześliznęła wykonana udzieloną już została... czterem Niemcom.

Wielka nagroda Akademji francuskiej udzielona została w tych dniach na uroczystym posiedzeniu pięciu zjednoczonych akademji, uczonemu Pawłowi Meyer, znanemu ze swoich studjów nad narzeczami romańskimi we Francji południowej. Nagroda wynosi 20,000 franków i co dwa lata rozporządza nią kolejno jedna z akademji. Obecnie nagroda ta udzielona została po raz dwunasty od czasu swego istnienia. W roku 1861-ym otrzymał ją Thiers, w roku 1863-ym Oppert, w 1865-ym Wurtz, w 1867-ym Felician David, w 1869-ym Heuryk Martin, w 1871-ym Guizot, w 1873-ym Mariette bey, w 1875-ym Pawet Bert, w 1877-ym Chapu, w 1879-ym Demolombe i w 1881-ym Nisard.

Spór krytyków paryskich z dyrekcjami teatrów zakończył się w nieprzewidywany sposób. Szło o to, iż dyrekcja teatru „Gymnase“ odmówiła recenzentowi *Journal des débats* wolnego wstępu na przedstawienia. Za nią poszły i inne dyrekcje, a prasa cała ze swej strony ujęła się za kolegą. Ostatecznie dziennikarze postanowili nie przyjmować wcale gratisowych biletów, a natomiast pobierać po cenie anonsowej opłatę od dyrekcji za każdą wzmiankę o teatrze... Naturalnie, teatry kapitulowały!

Aleksander Dumas był, jak wiadomo, jednym z najdowcipniejszych ludzi swojego czasu. Z mnóstwa przedrukowywanych obecnie w całej prasie jego dowcipów wyjmujemy następujące. Mówiono raz w jego obecności o akademji. Dumas uśmiechnął się ironicznie. „O! — rzekł — ja tam się nigdy nie dostanę; mój literacki bagaż jest za duży, abym nim objeżdżony mógł wejść przez drzwi do akademji prowadzącej! — Innym razem, zaproszony do ministra na obiad i pytany przez któregoś z przyjaciół o przebiegu uczy, odrzekł: „Gdybym samego siebie tam nie miał, nudziłbym się straszliwie! — I jeszcze jedno. W liście do karykaturzysty Gille'a pisał: „upoważniam pana do zamieszczania w piśmie karykatur mojej osoby — karykatury to jedynie podobne wizerunki moje, które dotąd wykonano.“

Nowość! W Paryżu otwarty został w tych dniach magazyn z osobliwym szyldem na froncie. Napisał brzmiał: „Emilja Torcheboeuf i spółka — skład hurto-

wny i detaliczny... fizjologicznych gorsetów.“ Fizjologiczny gorset?... a cóż to znowu za narzędzie tortury?!

Straszliwy pożar nawiedził Glasgow. Ogień wszczął się w fabryce mebli i ogarnął wkrótce całą dzielnicę. Spłonęło kilkanaście domów; straty wynoszą przeszło 300,000 funtów szterlingów.

Odkryto w Tonkinie roślinę, która posiadać ma cudowne własności lecznicze. Kora jej koi podobno wzdętą, karbunkul i usuwa niebezpieczeństwo z ukąszenia jadowitych gadów pochodzących. W wielu znowu wypadkach stosowana ma być sama trująca. Po anamsku ziele to zowie się *hoangnan* i jej przymioty lekarskie znane były dotychczas jednej tylko rodzinie krajowej, która, przyjąwszy wiarę Chrystusa, opowiedziała tajemnicę francuzom. Roślinę tę opisuje szczegółowo w osobnym dziele M. Lasserteur, b. misjonarz w Tonkinie, dziś dyrektor misji zagranicznych w Paryżu.

Z historii kota. Zaprzysiężony wróg rodu mysiego, jak utrzymuje dr Maks Schmidt w czasopiśmie niemieckim *Kosmos*, pochodzi z południowej Nubji i dopiero około roku 2400 przed naszą erą, w stanie oswojonym wprowadzony został do Egiptu. Kraina mumij i krokodylów stała się dla kota prawdziwym Eldorado. Pożyteczna jego działalność w kierunku tepienia szczerów, myszy i jadowitych żmij, zjednała mu życzliwość ludzi i niebawem poczęto mu oddawać część boską. Gdy kot domowy zakończył życie, cała rodzina której był własnością, oplakiwała zgon jego; gdy został zabity przez niewagę, mimowolnego mordercę świętego zwierzęcia skazywano na ciężką pokutę, a gdy kto powążył się umyślnie pozbawić go życia, czekała go kara śmierci. W tym ostatnim wypadku, lud nieraz nie czekając wyroku sędziego, sam wymierzał zabójcy sprawiedliwość. Tak też został przez lud ukarany śmiercią wojownik rzymski który zabił kota, chociaż zdarzyło się to w czasach, kiedy Egipt starał się usilnie o utrzymanie przyjaznych stosunków z Rzymem. Ani usiłowania króla, ani powaga jakiej używał Rzym, nie zdołały ocalić syna Marsa, który sumienie swoje obciążał zabójstwem ubóstwanego zwierzęcia. Gdy pożar powstał w domu, ratowano przedewszystkiem kota. Egipcjanie hodowali je w świątyniach, czcili, i co kotom prawdopodobnie największą sprawiała satysfakcję, karmili najlepszymi przysmakami. Po śmierci święte zwierzę było balsamowane. Z południowej Nubji kot dostał się do Azji, a tem samem i do Arabji, z kąd znów przywędrował do Rzymu i zachodniej Europy. Nie z Egiptu zatem przybył do nas, albowiem egipcjanie obawiali się wywozić święte zwierzę za granicę kraju.

Złożono w redakcji naszej wierną kopję „Madonny“ Corregia, której oryginał znajduje się w posiadaniu hr. P. w Krakowie. Kopji tej dokonał młody malarz D. M. i pragnie ją spieniężyć celem zyskania funduszu na podróż do szkoły monachijskiej. K. W. ofiaruje rs. 35—kto da więcej?

Nekrologii.

W dniu dzisiejszym, po ciężkiej i długiej słabości, zasnął w Bogu s. p. Jan Aleksander Kerntopf, fabrykant fortepianów, przeżywszy lat 71. W ciężkim smutku pozostała żona wraz z dziećmi i wnukami zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 11 b. m., w niedzielę, o godzinie 2-iej po południu, z kaplicy ewangelicko-augsburskiej przy ulicy Mylnej, na cmentarz tegoż wyznania, odbyć się mające.

S. p. Walerja z Kłiekich 1-go ślubu Rykowska, 2-go Schimelfening, w dniu 18 b. m., po długich cierpieniach zakończyła życie we wsi Rycicach, powiecie przasnyskim; dzień żałobnego nabożeństwa później ogłoszony zostanie.

W sobotę, dnia 10 listopada, jako w wigilię imienin, odbędzie się o godzinie 10-iej zrana, żałobne nabożeństwo za duszę s. p. Marcina Lipińskiego, w kościele św. Karola Boromeusza, przy ulicy Chłodnej, na które pozostała żona z córkami, zięciem i wnukami zaprasza krewnych i przyjaciół.

W dniu 10 b. m., w sobotę, w kościele Opieki św. Józefa (pp. wizytek) odbędzie się nabożeństwo, o godzinie 9-iej zrana, za spokój duszy s. p. doktora Hermana Fudakowskiego, na które pozostała żona zaprasza krewnych i znajomych.

Jutro, dnia 10 b. m., jako w rocznicę śmierci s. p. Filipiny z Gagatnickich Freisler, odprawioną zostanie za spokój duszy w kościele katedralnym św. Jana, w kaplicy Pana Jezusa, o godzinie 10-iej zrana, msza żałobna, na którą pozostały mąż i syn zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych.

W poniedziałek, dnia 12 listopada, w kościele św. Aleksandra, o godzinie 8-iej zrana, jako w dniu imienin, odprawioną będzie msza św. za duszę s. p. Marcjanny Stevich, na którą pozostały syn zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych.

Z Cesarstwa.

Petersburg 7-go listopada.—W tutejszym wojennym sądzie okręgowym rozpocznie się w miesiącu

listopadzie proces przeciwko byłemu urzędnikowi intendencji, radcy tajnemu Rosickiemu. W sądzie przepytywać ma generał-lejtnant Słucki, oskarżenie popierać ma trzech prokuratorów wojennych.

Petersburg 7-go listopada.—*Nowoje wremja* opowiada, że w zeszłym tygodniu w liczbie przesłanych z Petersburga dwóm berlińskim firmom sturubłówek znalazły się dwa bilety oznaczone jednakowymi literami i jednym i tym samym numerem. Specjaliści uznali obadwa bilety za równie dobre, co wyłącza wszelkie przypuszczenia fałszerstwa i każe domyślać się tylko prostej pomyłki. „Usłudni jednak agencji, powiada *Nowoje wremja*, uznali za właściwe telegrafować o tem zdarzeniu do innych giełdowych centrów.“

Petersburg 7-go listopada.—Dzięki ostatnim zaburzaniom wynikłym w Serbji, sprawy jej znowu weszły na porządek dzienny w prasie rosyjskiej. Oto co pisze *Nowoje wremja*: „W Serbji zawieszono gwarancje konstytucyjne, a prasa oddana została pod cenzurę urzędników rządowych. Zwykły porządek administracji zmieniony. W Serbji wszczęła się wojna—wojn między armją spełniającą wolę króla a narodem. Rozterka między rządzącymi a rządzonymi rozpoczęła się od owej pory, kiedy Milan, powodowany przez nieliczną partję belgradzkich polityków, zawarł niekorzystny dla kraju traktat handlowy z Austrią. Ekonomiczne interesa, złożono na ofiarę wyższemu względem politycznym, wymagającym dobrowolnego poddania się rządu serbskiego rządowi austriackiemu.“ Taką wywiódłszy genezę niezadowolenia części narodu serbskiego z dzisiejszego rządu, opowiada dalej *Nowoje wremja*, że kiedy po wojnie tureckiej pomiędzy Petersburgiem a Wiedniem nastąpiło porozumienie, lubo nie ujęte w formę oficjalną co do rozgraniczenia sfery działania i wpływów na półwyspie bałkańskim, a Rosja odtąd przestała opiekować się Serbią i popierać jej interesa, Risticz, ówczesny przedstawiciel księstwa, zmuszony był zbliżyć się do Austrii i nawet szukać w niej opieki. Wtedy to przyjął on zobowiązanie zawarcia z Austrią w pewnym oznaczonym terminie konwencji kolejowej. Pomimo czynionych usiłowań, aby termin ten odwlec, okoliczności złożyły się niepomysłnie, Risticz upadł, ster rządu dostał się w ręce ministrów-austrofilów i co jeszcze gorsza liberalów. Piroczanac i Mijatowicz, uwiódłszy niedoświadczoną inteligencję serbską widmem swobody politycznej, oderwali jej uwagę od spraw ekonomicznych i sprzedali Serbję francuskiemu towarzystwu Bontoux i Austrii. Naród niebawem odczuł skutki tego, niezadowolenie się wzmagalo. Dopelniała miary agitacja wyborcza. Sfery rządzące dostrzegły, że tylko siła może je utrzymać u władzy. Wówczas zaczęto mówić o kandydaturze księcia Piotra Karageorgiewicza. Po powrocie z Niemiec król Milan, przeświadczony o wierności dla siebie oficerów i armji, wydał dekret rozbrojenia milicji, to jest całej dorosłej ludności. I oto „dekret wprowadza się w wykonanie. Włościanie nie chcą rozstawać się z bronią, armja zmuszona jest postępować jak w kraju nieprzyjacielskim. Telegraf przyniósł nieco szczegółów o nieporządkach w okręgu zajezarskim, dokąd posłano wojska z Belgradu; według wiadomości dziennikarskich, bunt przeciw władzy króla Milana ogarnął całą Serbję, oprócz miast. Tam gdzie władze energicznie stawiały żądanie oddania broni, włościanie otwarcie i z równą energją odmawiali posłuszeństwa, a tam gdzie postępowały ostrożnie i oględnie, włościanie spokojnie i przyjaźnie wdawali się w pertraktacje, ale broni również oddać nie chcieli. W niektórych miejscowościach włościanie odbierali wziętą już im broń i odbijali aresztowanych za nieposłuszeństwo. Glucha ta wojna toczy się już w Serbji od pierwszych dni października i jeżeli okazała się potrzeba wysłania części garnizonu belgradzkiego na pomoc wojskom dyslokowanym w okręgu zajezarskim, to przypuszczać należy, że zaszły tam poważne starcia i że zbrojni włościanie odparli wojska regularne. Obecny kryzys może przybrać bardzo niebezpieczny obrót dla rządu króla Milana, jeżeli część armji połączy się ze zbuntowaną milicją.“

Ostatnia pocztą

„Kurjera Warszawskiego“.

Paryż 7-go listopada.—Komisja inicjatywy parlamentarnej odrzuciła wniosek Laroche-Jouberta, żądający postawienia ministrów w stanie oskarżenia, tudzież wyboru komisji dla zbadania sprawy tonkińskiej.

Paryż 7-go listopada.—Dalszy kredyt żądany na wyprawę tonkińską wyniesie około 9¹/₂ milionów fr. Ponieważ admirał Courbet objął naczelność i wyłóżną komendę całej wyprawy, tak że rozkazy odbierać będzie wyłącznie od prezesa gabinetu, Fer-

ry'ego, uważa się komisarz cywilny, p. Harmand, za usuniętego i podał się do dymisji.

Paryż 7-go listopada. — Poselstwo chińskie rozesało do dzienników następujący komunikat: „Wskutek odczytania depeszy posła Tricon z trybuny w izbie deputowanych przez prezesa ministrów musiał rząd chiński niezwłocznie złożyć protest. Rząd tenże udzielił rozkaz markizowi Tsengowi, aby wystosował do ministra spraw zagranicznych notę urzędową, w której wyraziłby zdziwienie z powodu orzypisywanego Li Hung Changowi zachowania się, udzielił zapewnić, iż rząd chiński pokłada zupełną ufność w markizie Tsengu. Ta nota przesłana została rządowi francuskiemu w dniu 5-ym b. m.”

London 7-go listopada. — Waddington otrzymał bardzo pokojowe instrukcje, których treść zdolna będzie uspokoić zarówno Anglię, jak Chiny. Podczas bankietu lorda-majora Waddington myśli przemówić w duchu swoich instrukcji. Franeja chce zażądać się okupacją Sontayu, celem poskromienia „czarnych flag”. Gdy to się stanie, nowy poseł Patenôtre uda się do Pekinu, wioząc projekt traktatu, przyznający Chinom znaczne powiększenie terytorjum na lewym brzegu Czerwonej Rzeki. Oprócz tego otrzyma Patenôtre pełnomocnictwo zawarcia z Chinami traktatu handlowego, który ubezpieczy w równej mierze interesy Chin, Francji i Anglii.

Rzym 7-go listopada. — Dziennik *Kapitan Fracassa* donosi, że bulla, pozbawiająca Panteon charakteru świątyni w razie pomieszczenia w tymże grobu Wiktora Emanuela, jest już wygotowana.

Belgrad 7-go listopada. — Na rekwizycję komisarza królewskiego w Zajczarze aresztowano dzisiaj w nocy najwybitniejszych członków komitetu radykalnej partii w Belgradzie: Pasicza, Teodorowicza, Raszę, Miłoszewicza, profesora Gersicza, Andrzeja Nikolicza, Tauszanowicza i profesora Gaję (wiadomo z depeszy porannej, że Pasicz zdołał umknąć, przyp. red.).

Telegramy własne

„Kurjera Warszawskiego”.

Wiedeń 9-go listopada.

W Galaczu zgromadziła się komisja dunajowa pod przewodnictwem konsula austriackiego Boleślawskiego.

Wiedeń 9-go listopada.

Z Belgradu telegrafują o krążących tamże pogłoskach, jakoby w Krainie i Niegotynie wybuchł także ruch powstańczy. Część powstańców usiłowała wtargnąć do Zajczaru.

Budapeszt 9-go listopada.

W Zala Loewe ubiegłej nocy tłum uzbrojony gotował się do napadu na żydów. Pandurzy dali strzały, na które odpowiedziano. Dwóch zaburzcicieli porządku padło. Dokonano licznych aresztowań.

Paryż 9-go listopada.

Challemel Lacour udaje się dzisiaj do Cannes; te-
kę jego objął zastępczo Ferry.

Paryż 9-go listopada.

Izba deputowanych odrzuciła na wczorajszym posiedzeniu wnioski dep. Lacroix o rozszerzeniu autonomii gminy paryskiej, z uwagi, iż interesy takowej związane są ściśle z interesami państwa. Rząd wniósł żądanie kredytu na wyprawę do Tonkinu.

Paryż 9-go listopada.

Okręt transportowy „Mytho”, który dnia 20-go b. m. odpływa do Tonkinu, uda się naprzód do Algieru, celem zabrania na pokład szwadronu jazdy.

Belgrad 9-go listopada.

Aresztowani przewodnicy radykalistów: redaktor Teodorowicz, burmistrz Pirotu, Miłoszewicz, handlarz tytoniu Tauszanowicz, profesorowie: Jowan Simicz Gersicz i Andrzej Nikolicz, sekretarz w ministerjum finansów Michajłowicz i kupiec Stefanowicz postawieni zostaną przed sądem wojennym.

Belgrad 9-go listopada.

Główne pozycje powstańców są już zajęte. Na wzgórzach Kalafatu i w okolicy Czystej Brodicy wojsko obsadziło oddziały, które oświadczyły gotowość poddania się. Stracenie profesora Jowana Gjai nie zostało dotąd potwierdzone; może trzymaniem jest w tajemnicy.

Petersburg 9-go listopada.

Nowoje wremja donosi, iż rada państwa poświęci-

ła już dwie sesje obradom nad nową ustawą uniwersytecką. Pogłoska o odrzuceniu projektu ustawy jest fałszywa. Na 150 artykułów statutu dotąd rozstrzygnięto dopiero 6.

Petersburg 9-go listopada.

Jednocześnie z wprowadzeniem reformy w urzędzeniach więziennych mają być zaprowadzone fabryki więzienne w Petersburgu, Moskwie, Charkowie, Kijowie, Odesie, Kazaniu, Rydze i Niższym Nowgorodzie. Dochód z produkcji tych fabryk będzie w części wydawany aresztantom po odbyciu przez nich terminu kary, reszta zaś dochodu zostanie zaliczona do miejscowych funduszy więziennych.

Petersburg 9-go listopada.

Kompanja kapitalistów, z udziałem kilku wielkich firm francuskich, zamierza urządzić na wiosnę roku przyszłego olbrzymi zakład budowy statków morskich. Na miejsce fabryki wybrano miasto Niokolajew.

GIEŁDA.

Dnia 9-go listopada roku 1883-go.

Nienormalną znów była działalność giełdy warszawskiej. Pokup nader mały — prawie żaden — spowodził znów kursa poniżej równi berlińskiej. Usposobienie w ogóle było bardzo słabe i chwilowo tylko niektóre weksle podnosiły się w cenie, podczas gdy inne, których więcej ofiarowywano, obniżały się. Niechęć ta tłumaczy się wahaniem kursu rubli w Berlinie i niepewnością kierunku działalności, przy których to warunkach dwa dni bezczynne, tj. jutrzejszy — z powodu uroczystości Lutra i niedzielnego — mogą wielką sprawić różnicę, której rozmiary, ani też kierunek przewidzieć się nie da. Kupować więc nikt nie chciał, a zmuszeni koniecznością spełnienia zobowiązań do sprzedaży oddawcy znaczne ustępstwa czynić musieli. Z zebrań przedgiełdowych dzisiejszych donoszą o żądaniach za 100 rs. podniesionych o 1/4 marki do 197.50. Kurs ten jednak jest o 25 fenigów niższym od obietnic, pod których wpływem wczoraj operowano.

Za weksle na Berlin żądano 50.65 — o 2 1/2 kop. wyżej niż wczoraj. Z początku dla długo- i krótkoterminowe płacono kurs początkowy wczorajszy 50.57 1/2, później długoterminowe podniosły się do 50.60, gdy przeciwnie krótkoterminowe przy większej podaży obniżyły się w cenie i doszły do 50.55, który to kurs zaledwie w końcu plaćć chcieli.

Na pomniejsze miasta niemieckie małą ilość krótkoterminowych po 50.50 i 50.45 sprzedano.

Na Londyn obrotów nie było. Żądano za 1 f. st. 10.24, jak wczoraj.

Na Paryż za 100 fr. 40.90 żądano, bez zmiany. Płacono zaś 40.82 1/2, a później przy nieco większym pokupie aż do 40.87 1/2.

Na Wiedeń tak płacony jak żądany kurs podniósł się o 5 kop. na 100 fl. Żądano 85.75, płacono 85.55 i 85.50.

Listy likwidacyjne w kursach żądanych prawie niezmiennione. Za większe płacono 87.75, również w niewielkich ilościach przy żądaniu 87.90. Za mniejsze 87.75 żądano. Pożyczka wschodnia nominalnie w żądaniu 91 notowana.

Listy zastawne ziemskie prawie bez zmiany — nisko. Popyt jednak o nie był nieco większy. Notowano serje I 100.10, 100, 99.90, serje II 99.95, 99.90 i 99.80, serje III 99.95, 99.90 i 99.75 w żądaniu. Sprzedano partję lit. A serji II-ej po 99.70 i 99.80.

Listy miejskie trochę lepiej w serji III notowane. Sprzedano ich bowiem pewną ilość po kursie 92.75 wczoraj żądanym, dziś żądano 93. Serja IV 91.45 w żądaniu, sprzedawana po 91. Serja I i II 96.50, 93.25 — bez zmiany.

Lódzkie bez ruchu — 86, 85, 84.

Akcje cukrowniane coraz wyżej. Kupiono dziś partję józefowskich po 580, leonowskich po 225. Akcje fabryki cukru Częstocice dziś pierwszy raz notowane na cenie. Sprzedawano je po 330 i po tej cenie byli jeszcze kupujący, żądano 350. Akcje są wystawione na 250 rs.

Godzina 12 1/2. Usposobienie słabe, brak wszelkiej chęci do interesów.

J. Wł.

Sprawozdanie z targu zbożowego

na placu Witkowskiego dnia 9-go listopada 1883 roku.

Jak zwykle w piątek, zaofiarowanie dziś małe, a zresztą i stan powietrza wiele się do zmniejszenia dowozów przyczynił.

Rano — przy rozpoczęciu czynności — znalazło się na targu około 150 korey żyta i 100 korey pszenicy, ziarna dowiezonego osi w gatunkach bardzo różnych, przeważnie zaledwie średnich.

Usposobienie było słabe i niechętnie, małe te ilości jednak znalazły kupców w właścicielach wiatraków, którzy je dosyć szybko rozkupili.

Później trochę z próbek ofiarowywano około 400 korey pszenicy i 300 żyta, ale kupców nie było. Targowano wprawdzie, ale do tranzakcji nie doszło.

Za owies — którego również bardzo niewielkie ilości osi dowieziono do 3 rs. 50 kop. — bez zmiany płacono.

Siana i słomy dosyć dużo dostawiono.

Za pud siana 30—50 kop., za pud słomy 25—28 kop. płacono.

Targ w ogóle bardzo słaby i o wiele niżej od innych nawet piątkowych targów pod względem ożywienia stojący.

J. Wł.

Sprawozdanie z targu artykułami żywności.

Ruch na targach panuje bardzo wielki, dowozy obfite i ceny w ogóle nieco niższe.

Chleba bochenek tryfuntowy kosztuje 14 kop.

Mięso wołowe nieco taniej, na skutek konkurencji wytworzonej przez jednego z rzeźników, który wynalazłszy środki tańszego nabywania bydła stepowego, czy też jego sprządzania, znacznie obniżył cenę mięsa. Tak więc u rzeźników w ogóle już po obniżeniu mięso na rosół kosztuje 14 kop. zrazówka i kzyżówka 15, poledwica 22 1/2 kop. za funt. U rzeźnika, o którego przedsiębiorczości wyżej wspominaliśmy, mięso równie dobre o 1 1/2 kop. na funcie taniej się sprzedaje.

Cielęcina od dyszka i boczka 20 kop. Z bukatów 17 kop. Górka 18 kop. Mostek i inne części po 16 kop. za funt. Nóżek cztery 20 kop., mózdek 18 kop.

Baranina tania. W ćwierci 14 kop., inne części 10 kop. Wieprzowina od szynki i boczku 16 1/2 kop., schab 18—20 kop., inne części 15 kop.

Prosię małe 60 kop., większe rs. 1 kop. 10.

Zwierzyna nieco taniej. Żając od 1 rs. do 2 rs. za sztukę. Kuropatwa para 1 rs. 20 kop., jarząbków para rs. 1, kwieczołów 50 kop., kaczki dzikie para 1 rs. 50 kop., cyranki para rs. 1.

Również taniej srochę drób. Gęsi bitych obfity dowóz. Bar-
dzo tłuste 2 rs., ale od rs. 1 kop. 20 dostać można. Kaczki od 50 kop. do 1 rs. za sztukę. Kureczka duże żywe 37 1/2 kop. sztuka. Kaczki żywe od 60 kop., gęsi od rs. 1 kop. 20 żywe, indyjski od rs. 1, indory rs. 1 kop. 50 do 2 rs.

Ryby niezbyt drogie. Żywe szczupaki duże po 37 1/2 kop. za funt, małe po 30 kop., karpie i liny żywe 30 kop. Śniedze śnięte duże po 20, małe po 16 kop., szczupaki śnięte 20 kop., leszcze 18 kop. za funt.

Nabiał bez zmiany. Śmietana 40 kop., śmietanka 25, kremowa 50—60 kop. kwarta, mleko świeże 11, zbierane 7 kop. kwarta. Serek mały 25—35 kop.

Masło bardzo piękne i dobre świeże u kolonistów od 37 1/2 pól do 50 kop. za funt.

Jaj kop. 1 rs. 50 kop.

Jarzyny na zapasy zimowe dosyć drogie. Ziemniaki 2 rs. 70 kop. do 3 rs. 50 kop. za korzec plaćć trzeba. Kapusty kopa od 1 rs. do 3 rs. stosownie do wielkości i ściśłości główek, włoskiej kopa 1 rs. 80 kop., czerwonej 1 rs. 50 kop. brukwi korzec od 1 rs. 10 kop., buraków ewikłowych 2 rs. 10 kop., marchwi zwyczajnej 1 rs. 50 kop., tak zwanej kar-
rotki 1 rs. 80 kop. Pietruszki pęczek 15 kop., selerów średnich kopa 1 rs. 20 kop., porów 30 kop. kopa, cebuli ćwierć 1 rs.

Kalafior mały 10 kop., pomidory małe od 2 kop. za sztukę.

Owoce trzymają się w mierze. Jaklka i gruszki stosunkowo tanie bardzo. Jablek kopę dużych za 1 rs. 20 kop., gruszek za 1 rs. 50 kop. dostać można. Śliwek resztki 18 kop. za funt. Winogrona zagraniczne 30 do 40 kop. za funt. Arbuzów już mało 40 kop. sztuka. Borówek garniec 20 kop. Żurawin 30 kop.

Grzybów prawie nie ma na targu. Suszonych funt 75 kop.

J. Wł.

WYKAZ DEPE SZ

otrzymanych przez warszawską centralną stację telegraficzną w dniu 8-ym listopada r. 1883-go, a niedoręczonych adresatom, z powodu niedokładnych adresów:

Kurowski, Sławiański hotel, — Nalewki, Benjamin Rozenblum dla Czernichowa, — Jakób Salmon Rozenstein, Nalewki, — Schach, Dzielnia, — Abraham Metzkier, Franciszkańska, — Ciepla 22, Stankiewicz Stefan, — Wojewódzki, — Wojewódzki, — Długa, własny dom pani Korcińskiej, — Wspólna 32, Golche, — Chmielna 22, Gustaw Haensel, — Marjańska nr 5, Motek Gewiksmann, — Niwa, Grzybowska 27, — Nalewki, Cederbaum, — Hotel Wenedik, Owschej Zilberstein.

Uwaga. Osoby, życzące odebrać którą z wyżej wymienionych depesz, winny przedstawić stacji telegraficznej dowód legitymacyjny.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— 16-letniemu Arturowi Op. — Prosimy zgłosić się osobiście do redakcji około godziny 8-iej wieczorem.

TEATRA

WIELKI. Dziś: „Trzpiotka” (po cenach dawniejszych). Jutro: „Mignon”. — SALE REDUTOWE. Dziś: Koncert p. Saureta z współudziałem pani Klam-
rzyńskiej i orkiestry teatru wielkiego pod dyktando p. J. Rebiezka, kapelmistrza. Jutro: „Na jedną kar-
tę”. — MAŁY (przy ulicy Daniłowiczowskiej nr 4). Dziś: „Nerwowy” i „Aby handel szedł”. Jutro: „Pier-
ścień rodzinny.”

Taryfa opłat pomieszczona została w numerze 288, w wydaniu wieczornem.

Księgarnia TEODORA PAPROCKIEGO i S-ki

w WARSZAWIE,
S. Chmielna 5.

poleca świeżo wydaną swoim nakładem

SERJE NOWELL POLSKICH AUTORÓW:

Hajota: Nowelle (w chromolito-
grafowanej okładce). R. 1 k. 50.
Kraszewski J. I. Mozaika. Zbiór
nowell i opowiadań. R. 1 k. 50.
Wilczyński. Obrazki i humoreski
z życia. Rs. 1 kop. 20.
Zacharjasiewicz. Nowelle i opo-
wiadania. Rs. 1 kop. 20. 2745r

MAGAZYN EDW. LOTH,

ulica Krakowskie-Przedmieście Nr 15,

poleca w wielkim wyborze form najnowszych **Kapelusze filcowe dla dam i dzieci**, czarne i w kolorach modnych, po cenie od 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, za szt., z najlep-
szych filców paryskich, od 3 do 5 rs. Zamówienia wykonują się w najkrótszym
czasie. **Do przerobienia na nowe formy** przyjmują się kapelusze filcowe,
wszelkiego rodzaju i wykonują się obecnie w przeciągu 24 godzin. **Kapelusze u-**
brane w największym wyborze, od cen niskich do najwyższych.

PŁOŚĆ strusie, fantazyjne, **SKRZYDEŁKA** czarne i kolorowe. **KWIATY**
w gałązkach i bukietach, **ROŚLINY** sztuczne do ozdoby apartamentów. 2850r

BALSAMINU

po krótkim czasie użycia, plamy,
liszaje, piegi, oparzelizna i krostki
znikają z twarzy, skutek pewny.
Kolor twarzy staje się czystym.

Cena rs. 1 kop. 80.

W Perfumerjach: Kocha, Krak.-Przedmieście; Leona i Comp., Nowo-Sena-
torska 4, a także Nowy-Swiat 41, Perfumerje Renaissance i Lipinka na
rogu Niecałej i Wierzbowej. 2707-r

Apteka

do sprzedania. — O bliższych warunkach do-
wiedzieć się można w **Aptecę A. Ziemi-**
skiego w Łomży. 4388

Panna

zajętą uzdolnioną do kroju sukien **dami-**
skich, i do zarządzania pracownią, może
znaleźć zaraz pomieszczenie za **b. dobrem**
wynagrodzeniem w pierwszorzędnym ma-
gazynie w Odessie, znajomość ruskiego języ-
ka jest pożądana. Wiadomość w Magazynie
E. Loth, ulica Krakowskie - Przedmieście
Nr 15. 2887R

Agenci i Fabrykanci!

Poszukuję artykułów do sprzedaży na miasto
za prowizję. Oferty pod lit. X. 100, w biu-
rze Ogłoszeń pp. Rajchman i Frendler, Se-
natorska 18. 2888R

Wspólnik

potrzebny do interesu fabrycznego z kapita-
łem od 2—3,000 rs., od włożonego kapitału
gwarantuje się 30%. Oferty przyjmuje Biuro
Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, Senatorska
18, pod lit. J. T. 2886R

Buchalter i korespondent

obecnie procurista w interesie agenturowo-ko-
misowym życzy sobie zmienić posadę. Reflektan-
ci raczą zostawić adresy w biurze Ogłoszeń
pp. Rajchman i Frendler, Senatorska 18,
pod l. 200. 2889R

Nagrody rs. 3.

Dnia 8 b. m., zginął **PIES**, rasy ponter,
czarny z białymi łatkami na łapach i pod
szyją, przy obroży skórzanej był zawieszony
łancuszek stalowy. Uprasza się o odprowa-
dzenie na Senatorską 5, mieszk. 1, za powyż-
szą nagrodę. 4392

Lekcje Buchhalterji

udziela J. DANILEWICZ, Autor.—Królewska
Nr 13, przyjmuje od godz. 2—6 po poł. 4302

SA DO NABYCIA

Drzewka owocowe z własnej
szkółki, gatunki te dla smaku i
okazałości są poszukiwane przez
amatorów ogrodnictwa i chętnie zakupywa-
ne po owocarniach jako wyborowe. Drzewek
można dostać na rogu ulic: Górnej i Roz-
brat Nr 1 policyjny. Okazy owoców obejrzeć
można na młodych drzewkach na miejscu.

4142

K. Górecki.

OGŁOSZENIE.

Podaje do wiadomości publicznej, że spół-
ka nasza sklep przy ul. Nowy-Swiat 58,
pod firmą **KUCHTY i S-ka, Lodowni,**
Konserwatorów, wszelkich przyrządów i
maszyn dla zakładów gastronomicznych, wy-
robów kuchennych, oraz bednarskich, z d. 1
Listopada r. b., została rozwiązana, a sklep
przeszedł na wyłączną własność moją, który
nadal prowadzić będę pod firmą:

dawniej Kuchta i S-ka **K. WILKANS**,
Nadto z chwilą rozwiązania spółki, by zje-
dnąć sobie Sz. Kundmanów, ceny na towa-
rach niższam.—Z uszanowaniem 4389

K. WILKANS.

Operatorka odcisków

upoważniona przez Urząd Lekarski, operuje
najboleśniejsze odciski w przeciągu kilku mi-
nut bez bólu i ostrych narzędzi. Przyjmuje od
10 do 3. Marszałkowska Nr 8 lit. C, miesz-
kania 2. 4378

Subjekt handlowy

z kilkunastoletnią praktyką, mogący się wy-
kazać bardzo chlubnymi świadectwami, wła-
da i pisze językami polskim, ruskim i nie-
mieckim, poszukuje umieszczenia w handlu
lub fabryce. Oferty w kantorze Kurjera War.
A. B. M. Nr 235. 4367

BROWAR

z prowincji, szuka odpowiedniej **lodowni**
na skład piwa. Adres: lit. J. B., per F. We-
dell, Gnojna Nr 11, Warszawa. 4364

Fabryka Pudełek

galanterijnych, wszelkie pudełka papierowe
i do biuletów wizytowych, po cenach nadwy-
czaj tanich, poleca **Sz. Irlicht**, ul. Twarda
Nr 18, mieszkania 16. 4356

Mam honor zawiadomić Sz. Publiczność, że
zakład mój zwany

Zelaznym Domkiem,

z powodu nie wykończenia restauracji, nie
będzie otwartym w Sobotę jak było ogłoszo-
nem, a w d. 15 Listopada, to jest we Czwart-
tek, o czym zawiadamiam Sz. Publiczność.

4398

Aleksander.

Do sprzedania

Majątek Ziemi wólk 28

pod Warszawą, z inwentarzem żywym i mar-
tywnym, z ogrodem, parkiem i kaplicą. Pałac
murowany, po większej części i budowie. Wia-
domość: ulica Marszałkowska Nr 27, miesz-
k. 1, do 11 rano i od 2 po południu. 2864R

Ważne dla Kupców!

Do sprzedania niżej kosztu w całkowi-
tej partji **Obuwia** damskie, męskie i dzie-
cięce, wykwinnej i trwałej roboty, za parę
tysięcy rubli, oraz skóry futrowe i grószko-
we. Wiadomość w Dystrybucji Wernera, E-
lektoralna 47. 4396

Jest do sprzedania rosły

powozowy

KOŃ
ogier gniady, pół krwi angielskiej, lat 6.—
Solec Nr 29. 4366

Klacz kasztanowata

wierzchowa, własnego chowu, młoda, pół krwi
angielskiej, pięknej i silnej budowy, zupełnie
ujeżdżona, bardzo spokojna, doskonale bie-
rze przeszkody, do sprzedania przy ulicy No-
wo-Zielnej Nr 36, codziennie w dzień można
od godziny 9 do 12 w południu. Szwajcar
wskaże. 4329

Lekcje Tańców

udzielam u siebie, po domach prywatnych i
pensjach, w oddzielnych godzinach dla dzieci.
Elektoralna Nr 28.—W. Puchalski. 4222

San Remo.

Opuszczając **Warszawę** o 10.15 wie-
czorem, staje się w **Wiedniu** na dru-
gi dzień o 4.15 po poł., gdzie należy
wypocząć blisko Südbanhofu. Z **Wie-**
dnia o 7 rano—bez przerwy do **Me-**
diolanu, gdzie się staje o 6.30 rano.
Ztąd można tegoż dnia jechać do San
Remo, lepiej jednak wypocząć w Media-
lanie do 2 po południu, aby stanąć w
Genui o 6.35 wieczorem—nocować—
rano 7.55 z Genui staje się w **San**
Remo o 11.30 rano.

Podróż trwa 49 godzin i kosztuje
2-ą klasą 170 fr. = 70 rubli.

Hôtel Beau - Séjour.

Kuchnia wyborowa.—Ceny przystępne.

W dniu 8 (20) Listopada r. b., odbywać
się będzie w mieście Nowo-Mińsku, w dro-
dze publicznej licytacji, sprzedaż pozostało-
ści po ś. p.

Franciszce Radzińskiej,

składających się z domu drewnianego z fa-
cjną, nowego, z ogrodem i zabudowaniem
gospodarskim, przy ulicy Warszawskiej po-
łożonego, oszacowanego na rubli srebrem
2,500, oraz ruchomości, sprzętów, obrazów
olejnych, sreber i innych przedmiotów.—
Sprzedaż kierować będzie miejscowy Rejent
Jan Piekalkiewicz, na gruncie w domu wy-
mienionym.—Po licytacji nastąpią działy, do
których zaprasza się wszystkich sukcesorów,
wymienionej spadkodawczyni. 4390

FABRYKA KWIATÓW A. LESZCZYŃSKIEJ,

poleca łaskawym Paniom wielki wybór
kwiatów na sezon zimowy po bardzo przy-
stępnej cenie oraz przyjmuje wszelkie
obstalniki jako to garnitury do sukien,
bukiety, koszyki, patafalki, profitki i wszel-
kie inne obstalniki w zakresie tej fabryki
wchodzące. Nowolipie Nr 15, mieszk. 22,
wprost skweru. 4245.

Koldry gotowe

od rs. 5 k. 80; Tybetowo, od rs. 7 k. 50; wa-
ta z własnej fabryki i przyjmują się Koldry
do szycia. Podwal Nr 7. 3718

R. Koecher.

Nowy-Swiat Nr 42, w oficyne na dole,
wprost bramy, sprzedają się hurtownie i de-
talnie

artystyczne Flanckie wyroby ze słomy,

jako to: eleganckie koszyki, bonbonierki i
zabawki dla dzieci.—Wyrabiający kapelusze
damskie, znajdując u mnie słomę florencką wy-
kwintnie plecioną, szeroką, wąską, w rozma-
itych kolorach, wszystko po bardzo niższych
cenach.—z czem polecam się względem JW.
i WW. Pań i Panów. 4194

Angiolina Fisti nata Sordi.

!! Piace, najlepiej piace!!

KUPUJE

Zegarki, Biżuterję, Złoto i Srebro, od naj-
mniejszej do największej ilości

sprzedaż o 50% taniej o 50%.

59. Nowy-Swiat 59. dom za Świętokrzyską,
mieszk. 15.—**HENRYK JUWILER.** 259

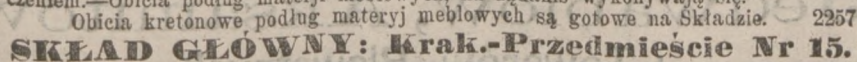
Do sprzedania

za nader przystępną cenę: Urządzenie skle-
powe, kilka Gablotek, Bufety, Lustro, Zegar,
Szyldy, Garnitur Mebli z pokrowcami, zda-
tne dla każdego przemysłu, dwie **Maszyny**
szewskie Mansfelda, cylindrowe, także
Pompka z rurami, systemu Lesesta.—Wia-
domość w Dystrybucji Wernera. Elektoralna 47,
rano do godz. 10, po poł. od 2 do 4. 4395

Powszechnie pożądanie

Blamy Kóz Astrachańskich,
na futra damskie i męskie, zastępujące zu-
pełnie lisy, lecz od tych o połowę tańsze,
oraz **Baranki** otrzymane w komis, które się
po nader umiarkowanej cenie sprzedaje.—
Twarda Nr 9a, mieszkania 32, od 9-tej do
4-tej po południu. 4304

2791.B

PASZTETY STRASBURSKIE,

świeże, w terynkach i puszkach, oraz krajowe na sposób strasburski, na funty,
poleca Handel
BRACI WRÓBEL.

2841r

WAŻNE DLA DAM.

4383

Perjodycznie, co pewien czas w ogłoszeniach różnych przedsiębiorców nauki krawiecczyzny, zjawiają się zjadliwe napaści, nie na mnie osobiście, lecz na system, którego jestem przedstawicielem, to jest na traktowanie krawiectwa nie jako ręcznego rzemiosła, lecz jako nauki i sztuki. Dla mnie ztąd szkoda żadna, gdyż oświeconej publiczności jest wiadomem, że napaści w ogóle ludzi z ręcznego tylko wyrobu żyć mogących na książki, na ulepszenia i maszynę udogadniające i ulgę w pracy przynoszące powtarzają się zawsze i ciągle. Zawieść, — ta zjadliwa gadzina nie omija nigdy ludzi zdolniejszych.

Nie możemy ganić zawistnym ich napaści, boć nie mogąc bronić swego zastarzałego, czas i pracę marnotrawiącego sposobu rzemiosła, muszą koniecznie choćby dla chwilowego podtrzymania swych kramików, atakować uznany w cywilizowanym świecie nowy system. mijają się z prawdą. Wydanie 2-e, ogłaszają 8-m, które przedrukowane i wydane w broszurce z przestarzałych edycji Tyrfoka r. 1874 i tych autorów, przeciw którym powstają, złożywszy niezrozumiałą i śmiesznie gmatwaną, ogłaszają za swoją metodę, dobrze, że takiej specjalności odmawiają mężczyźni.

Najlepszą na te napaści z mojej strony odpowiedzią, będzie powołanie się na moją pracę p. t.: Najnowsza i najpraktyczniejsza metoda kroju sukien i okryć damskich w 8-iej edycji razem z przekładem ruskim, a niemieckim już wyczerpane, które opuściły prasę r. 1868, 1869, 72, 73, 75, 79, 81, i 83; na udzielony mi dyplom pochwalny na wystawie w Moskwie, na przyznane mi patenty wynalazku, w Paryżu, Brukseli i innych stolicach, na długoletnią praktykę, szybki i pomyślny rozwój szkół moich w Warszawie, Lwowie, Krakowie i Petersburgu i nadewszystko na głos wielu uczniów i uczennic moich, z których żadna, o ile wiem, ze szkół moich nie wyniosła pogardy dla książki, dla rysunku, w ogóle dla nauki i sztuki, jacyemi stała się dziś krawiecczyzna, pod wpływem ogólnego dążenia do wzmocnienia i uszlachetnienia tego wszystkiego, co do celów życia ludzkiego służy.

Szkola moja, jak dawniej, tak i teraz ma na celu uwzględnienie tych dążeń i nauka w niej zawsze w tym kierunku prowadzi się i prowadzić będzie. Wpisy na kursy przyjmuję każdorazowo. Edycja 8 nowa, z 37 Tabl. zawiera drugą dodatkową metodę na sposób francuzki, poprawnie przeze mnie ułożoną i takową udzielam bezpłatnie moim uczniom. Cena podręcznika rs. 3.50, pomocniczej linijki krojowej rs. 1.50. — K. Głodziński, Miodowa 1.

OPRAWA OBRAZÓW

Fotografji i Sztychów

USKUTECZNIA SIĘ NAJPRZEDZIEJ I NAJTANIEJ
w Składowach Obrazów

MAURycego RObicZKA,

41 Krak.-Przedm. 41 w WARSZAWIE 51 Marszałkowska 51.

Gatunków Ram (złoczonych, czarnych, dębowych) jest 88.
W razie potrzeby Ramki mogą być gotowe w ciągu paru godzin.

2616R

SPECJALNA FABRYKA

KASS ŻELAZNYCH OGNIOTRWAŁYCH

z najlepszymi sztucznymi zamkami

ROBERTA BOHTE,

W WARSZAWIE

NOWY-SWIAT dom własny Nr 38.

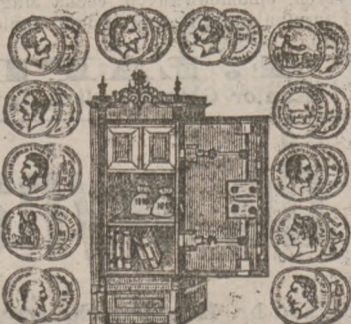
NAGRODY I MEDALE

otrzymane na

Wystawach

w Europie i Ameryce.

Wiedeń	1873
Paryż	1867
Filadelfia	1876
London	1862
Petersburg	1870
Moskwa	1865, 1872
Warszawa	1842, 1846
	1853, 1867, 1870, 1875

Kasy moje konstruowane są z najlepszego materiału i zastosowaniem najnowszych wynalazków. Wybór wielki, ceny umiarkowane.

Cenniki ilustrowane z rozmiarami i wagą wysyłają się na żądanie gratis. 560

PAPIEROSY POLSKIE

zwijane; cena: 10 sztuk 10 kop., 100 sztuk 1 rs. — Papierosy te ze względu na wyborowy gatunek tytoniu tureckiego, z którego są wyrabiane, a tem samem niezwykłą swą wartość, czynią zadostę wykwintnemu gustowi Publiczności Warszawskiej.

Sprzedaż odbywa się we wszystkich dystrybucjach.

2883R

Fabrykant Wyrobów Tabaczknych

A. N. SZAPOSZNIKOW.

Magazyn Majolik i Pieców ozdobnych, fabryki

Księcia Michała Radziwiłła,
„NIEBORÓW”

ulica hr. BERGA № 4,

otrzymał bardzo bogaty wybór obiektów artystycznych majolikowych, w zastosowaniu do obecnej pory urządzania i ozdób salonów. — Także nadeszły piecy kolorowe i białe, a nadewszystko ozdoby kolorowe do pieców, majolikowe, jak gzymsy, medaliony i kolumny do tychże, co nader okazałą całość wytwarza.

2891R

Zakład artystyczno-litograficzny i DRUKARNIA MAXYMILJANA FAJANSA,

Krakowskie-Przedmieście Nr 52,

wykonywa wszelkie roboty litograficzne i drukarskie poczynając od robót drobniejszych jak cyrkularze handlowe, blankiety, rachunki, adresy firmowe i rejestry fabryczne, aż do robót wydawniczych, artystycznych i ilustracyjnych.
Polecając się łaskawym względem nadmieniam, że oprócz znanej doskonałości wykonywanych robót, ceny są jak najprzystępniejsze.

2828R

SPECJALNY MAGAZYN

Jedwabów, Aksamitów i Towarów Bławatnych,

B. SZYSZKA,

w Warszawie, przy ul. Niecanej Nr 1, (dom hr. Krasieńskiego).

Hurtowy i detaliczny skład Towarów jedwabnych, pół-jedwabnych i wełnianych, tak czarnych, jak i kolorowych, fantazyjnych, przyborów do sukien i palt, Materiały na pokrycie futer, Dolmanów i Polonez, otrzymał i poleca między innymi:

po cenach umiarkowanych:

Rępy meblowe, Adamaszk, Firanki, Artykuły na portjery i Kołdry gotowe.

2767R

Przy sprzedaży wypraw cena hurtowa.

BIZUTERJĘ SREBRNĄ

NAJNOWSZĄ I NAJPIĘKNIEJSZĄ OTRZYMAŁ I POLECA N. MANKIELEWICZ, W GMACHU TEATRU POD FILARAMI.

2866.R

Limfa ospowa

(KROWIANKA),
zawsze świeżo zbierana

w Zakładzie dra Maczewskiego. w Warszawie.

Wyłączna sprzedaż w składzie głównym

H. KUCHARZEWSKIEGO

APTEKA, ulica SENATORSKA № 11

Igielnik na 2 szczepienia rs. 1; z przesyłką poczt. rs. 1 k. 20. 2723 R

Zarząd Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej,

podaje do wiadomości osób interesowanych, że dla eksploatacji tejże drogi w roku 1884 potrzeba będzie:

- około 2340 kubicznych sażeń miary ruskiej drzewa opałowego, podkładów.
- około 162000 sztuk zwyczajnych. około 18000 sztuk sztosowych.
- około 43939,5 stóp bieżących miary angielskiej, czyli 66 kompletów podkładów wekslowych, długości oznaczonej w odnoszących warunkach technicznych.
- stupów telegraficznych dębowych, około 200 sztuk, długości 5 sażeń ross.
- około 1800 sztuk, długości 4 saż. ross.
- materiały drzewne, jakie to: deski, bale sosnowe, dębowe, brzoźowe, olszowe, jesionowe, oraz forniry z mahoni, orzecha amerykańskiego i drzewa brzoźowego, — ilości i rozmiary których są szczegółowo określone w wykazie przez Zarząd drogi sformułowanym.

Zyczący podjąć się jednej z pomienionych dostaw w całości lub części, obowiązani są najpóźniej do dnia 10 (22) Listopada r. b. w Wydziale Gospodarczym Zarządu drogi żelaznej złożyć opiewającą deklarację na papierze stemplowym ceny kop. 15 z napisem „deklaracja na dostawę (wymienić przedmiot)”. — Przy złożeniu deklaracji winien być okazany kwit kasy Głównej tejże drogi na złożone w gotówkę lub papierach wartościowych wadium, w summie wyrównującej 10%, wartości zadeklarowanej dostawy.

Wybór stacji, do których mają być dostawione: podkłady, stupy telegraficzne i drzewo opałowe, pozostawia się deklarantom, z tem jednakże zastrzeżeniem, że na każdą obroną stację powinno być dostawionem nie mniej jak: 100 sażeń kubicznych russ. miary drzewa, 1,000 sztuk podkładów zwyczajnych lub sztosowych 5 kompletów t. j. około 3,330 stóp bieżących miary angielskiej podkładów wekslowych i 300 sztuk stupów telegraficznych.

Materiały drzewne krajowe miary angielskiej mogą być dostawione do jednej ze stacji drogi żelaznej Nadwiślańskiej lub do Magazynu Głównego do tejże drogi na stacji Praga Nadwiślańska, materiały zaś drzewne miary polskiej, oraz zagraniczne i forniry wszystkich gatunków, li tylko do pomienionego Magazynu.

Odnosne warunki techniczne na dostawę podkładów, stupów telegraficznych i drzewa opałowego mogą być przejrzane codziennie z wyjątkiem Niedzieli i dni świątecznych od godziny 10 rano do 2 po południu w Wydziale Gospodarczym i w biurach wszystkich Zarządów stacji drogi żelaznej Nadwiślańskiej; warunki zaś dostawy materiałów drzewnych, jako też szczegółowy wykaz tychże w Wydziale Gospodarczym, oraz w biurach Zarządów stacji: Warszawa, Lublin, Maciejów i Kowel.

Zarząd zastrzega sobie wybór między deklarantami, oraz prawo podzielenia każdej dostawy, jako też, zwiększenia lub zmniejszenia tejże o 30%.

2839R

Nauka i wychowanie

Potrzebna jest zaraz nauczycielka, znająca gruntownie język francuzki i polski. Nowolipki 27A, mieszkania 6. 17538

Francuzka za konwersację otrzyma obiad. Krakowskie-Przedmieście 38, m. 3. 2401

Lekcje niemieckie klasyczne i konwersacji udziela nauczycielka. Nowy-Swiat 67, mieszkania 8. 16844

E. z Paryża, profesor języka francuzkiego i literatury, posiadający dyplom i upoważnienie, poszukuje miejsca stałego, albo demi-place i lekcji. Adres: hotel Europejski w Warszawie, № 187. 2356.

Niezamężny student uniwersytetu, poszukuje lekcji, lub innego odpowiedniego zajęcia. Złota 12, mieszkanie 20, oficyna lewa, a. e. druga. 17299

Nauczycielka muzyki z patentem instytutu muzycznego, poszukuje lekcji. Sosnowa 5, m. 25. Zastąpić można od g. 5 po połud.

Nauczycielka z patentem udzielająca języków i przedmiotów klasycznych, poszukuje lekcji na godziny, miejsca stałego lub demi place. Dzieci prowadzi poglądową metodą. Wspólna 21, mieszkania 19. 17437

Niemka pedagogicznie wykształcona, poszukuje lekcji. Oferty składać proszę pod liter. A. E. w składzie papieru M. Festenst. dt. Rymarska 14. 17572

Student uniwersytetu, doświadczony korepetytor, poszukuje lekcji lub kondycji. Ul. Chmielna 28a, mieszkanie 19. Tamże potrzebny niemiecki za ruski lub matematykę. 17572

Nauczycielka polka znająca język niemiecki, potrzebna jest do małych dzieci. Za honorarium otrzyma obiad i dopłatę. Czas zajęcia się dziećmi od godziny 12-3. Tamże jest do sprzedania palto męskie futrzane, oraz sukienka z kołnierzem sobolowym i dolman syberyjski. Wiadomość: Królewska 1, u rzędy domu. 17596

Potrzebna jest niemka do dwójki małych dzieci. Wiadomość u właściciela domu, przy ulicy Mariensztadt 5. 17567

Francuzka guwernantka, życzy udzielać lekcje po 30 kop. za godzinę. Wiadomość w biurze nauczycielki Anny Damerau, Krakowskie-Przedmieście 36, wprost Sackiego Placu. 17582

Potrzebna jest osoba do dzieci, znająca początki języka rosyjskiego, polskiego i niemieckiego z konwersacją. Wymagane także małe zajęcia się domem gospodarstwa i obszarze takow. go. Nowy-Swiat 57, mieszkanie 8, od 4-ej do 8-ej. 17590

Student uniwersytetu poszukuje korepetytor w Nowogrodzka 3B, m. 7. 17457

Nauczycielka francuzka mając jeszcze kilka godzin wolnych, życzy sobie udzielać lekcje francuzkiego języka, z najnowszą metodą, za umiarkowaną cenę. Adres: Elise Hoffman Capt, ul. Niecała 6, m. 13. 17446

Żadana jest nauczycielka do początkujących dzieci, na wyjazd. Wiadomość: Praga, ulica Brakowa 390, m. 7. 17422

Posady i prace

Ogrodnik uzdolniony, żonaty, z dobrimi świadectwami, poszukuje miejsca w kraju, d. 1 stycznia 1884 roku. Wiadomość przy ulicy Hożej 13/1681, u właściciela domu. 17432

Student prawnik poszukuje zajęcia u adwokata. Adres: Hoża 11, m. 12, od 7 godzin wieczorem. 17432

Potrzebne panny bardzo zdadne do stani-ków i do upinania spódnic, za bardzo dobrem wynagrodzeniem. Ulica Elektoralna 31, mieszkania 12. 17440

Człowiek młody poszukuje obowiązku pi-sarza w składach, ekspedytora w fabrykach, lub szwajcara, znającego języki: rosyjski i polski, może przyjąć i w restauracji zajęcie. Z dotychczasowych służb posiada chlubne świadectwa. Gotów jest udać się na prowincję. Reflektanci raczą składać adresy w kancelarję Kurjera pod lit. A. B. 2419

Pracownica poszukuje miejsca do dzieci w Warszawie. Adresy składać w kancelarję Kurjera Warsz. pod lit. L. G. 2423

Potrzebny uczeń do rzeźbiarstwa, dobrej kondycji. Ulica Widok 16. 17466

Panna będąc w sklepie galanterijno - dy-strybucyjnym, z kancją i rekomendacją, poszukuje takiegoż miejsca. Aleja Jerozolimska 34, mieszkania 15. 17211

Osoba młoda, przyjemnej powierzchowno-ści, brunetka, poszukuje miejsca, do zarządu domem, u pojedynczej osoby. Nowolipki 14, mieszkanie 5. 17242

Człowiek młody znający języki: polski, ru-ski i niemiecki, prosi o pracę. Nowe-Miasto 5, mieszkania 21. 17357

Corazelany kawaler, uzdolniony, zarządza-jący od lat kilkunastu większymi parowymi gorzelniami zagranicą, posiadający chlubne świadectwa, poszukuje odpowiedniego zajęcia zaraz, lub od Nowego Roku. Wiadomość: Mokotowska 5, mieszkanie 11. 17414

Potrzebne są zdadne maszynistki do bie-lizny. Ul. Pańska 38, mieszkanie 5. 17373

Osoba młoda, życzy sobie przyjąć miejsce do wyręczenia pamił w gospodarstwie lub też do sklepu, w Warszawie lub też na wyjazd. Wiadomość: Chmielna 35, mieszkanie 11, oficyna lewa, 1-e piętro. 17423

Panny potrzebne są zaraz: uzdolnione do staniaków i podręczna. Wiadomość: Solna 18, u właściciela domu, do godz. 10 rano i od 3 po południu. 17523

Potrzebna jest panna dobrze umiejąca szyć na maszynie. Leszno 18, m. 40. 17511

Potrzebne są panny podręczne do kra-wieczyzny damskiej. Ulica Żurawia 7, mieszkania 10. 17511

Panna potrzebna jest zaraz do szycia ręk-awiczek na maszynie Rotha. Chmielna 23, mieszkania 14, w lewej oficynie na parterze. 17515

Uczniowie potrzebni są do cukierni. Ulica Twarda 18. 17524

Młoda francuzka poszukuje zaraz miejsca do dzieci, w porządnym domu. Wiadomość: hotel Krakowski 18. 17487

Potrzebny tokarz na metal. Elektoralna 7, w sklepie wyrobów kotlarskich p. Wolrath. 17564

Do haty szklanej Mariwil w gub. Wo-łyńskiej, potrzebni są szlifierze i jeden hutnik. Wiadomość: Belwederska 3065/2, do właściciela p. Rychtera. 17575

Potrzebne zdolne uczennice do pralni, na stałą robotę. Wiadomość w pralni: ul. Orła 10. 17589

Panny uzdatnione do szycia bielejny, do maszyn, jako i podręczne potrzebne są do nowo-otworzonego magazynu bielejny. Ul. Elektoralna 20. 17577

Czeladnik stolarski uzdolniony w robo-tach meblowych, potrzebny zaraz, na stałe zajęcie. Nowo-Senatorska 2. 17553

Mucharka potrzebna zaraz na wyjazd w gub. Wołyńską, znająca się na kuchni i do dozoru w gospodarstwie. Wiadomość: Belwederska 3065/2, do właściciela. 17574

Potrzebny jest uczeń dobrej kondycji, do składu wódek, którym już poprzednio w podobnym interesie pracował. Wiadomość: w handlu win pod Kometa, Krakowskie-Przedmieście 44/386. 17579

Panny do snaczenia bielejny potrzebne są, do składu płótna, z fabryki Żyrardów. Marszałkowska 67. 17598

Chłopcy potrzebni są zaraz, w wieku od 14 do 16 lat, do litografii Henryka Kohna. 3 Elektoralna 3. 2456

Potrzebne są panny zdolne, do staniaków i spódnic, do pracowni H. Sieracki. Ul. Marijańska 2 lit. A, mieszkanie 11. 17594

Chłopiec potrzebny jest do szewca. Wali-geów 16, mieszkanie 12. 17587

Potrzebna jest panna uzdolniona, do ma-szyny pończoszniczej i panienka do nauki. Szpitalna 2, mieszkanie 9. 17558

Potrzebny jest uczeń, do zakładu telez-skiego. Ulica Marszałkowska 37. 17560

Kupno i sprzedaż

Żyrandol salony, kandelabry, stojące i ściennie, lampy ozdobne stołowe i wiszące, ampie różowa i niebieska, wszystko prawie nowe, do sprzedania bardzo tanio. Sienna 3, mieszkania 4. 17137

Mebel ozdobne salony, garnitur orzech-owy, szafy, tremo, lustra, garnitur angielski, konsolki do kart, kredens, stół jadalny, łóżka, garniturek neapolitański, szafki do bielejny, firanki i kandelabry, szeslong, biuro, bardzo tanio do sprzedania. Zielna 4, mieszkania 1, pomiędzy Złotą i Chmielną. 17440

Mebel do sprzedania: garnitur orzechowy, garnitur angielski, szafy rozkładane, tremo, łóżka, toalety, umywalki, nocne szafeczki, szafki do bielejny, kredens, stół jadalny, biuro, szeslong, komoda, biblioteka, regulator, firanki, dywany, lustra. Twarda 6, na lewo w podwórzu, w pałacyku, mieszkania 41. 17327

Mebel do sprzedania z kilku pokoi, bardzo tanio, razem lub częściowo. Chmielna 23, druga brama od ulicy Marszałkowskiej, stróż wskazuje. 17306

Wyborow kartofle stołowe po rs. 3 za korzec z odstawa, sprzedaje M. Chmielewski i Sp., Krak.-Przedm. 36. 17480

50 procent taniej, bo w mieszkaniu sprze-daje wszelką bielejną damską, męską i dziecięcą. Senatorska 20, mieszkania 16, wprost kościoła. 17481

Szafy sklepowe do sprzedania. Ulica Zakroczyńska 17, mieszkanie 17. 17476

Garnitur mebli używanych, za bardzo przystępną cenę. Smolna 8, m. 6. 2428

Fortepian do sprzedania za rs. 275. Hoża 3, mieszkania 30. 17483

Maszyna do szycia Zingera, używana, bar-dzo dobra, do sprzedania. Twarda 10, mieszkania 42. 17539

Do sprzedania damska garderoba i bie-lizna. Nowy-Swiat 68, m. 42. 16910

Powodu braku miejsca jest do sprze-dania fortepian Bucholea, o 6 oktavach. Ulica Obozna 6, w sklepie. 16943

Konie robocze, rosłe i średnie do sprze-dania, oraz uprzęż na jednego i parę koni z wózkami krakowskimi. Wiadomość: Złota 43, mieszkania 15, najdogodniej widzieć w święto. 17300

Na sprzedaż meble z 7-u pokoi i kuchni, oraz angielski fortepian, należące do rodziny opuszczającej Warszawę. Oglądać można w mieszkaniu. Marszałkowska 13a, na parterze. 16854

Mebel do sprzedania za bardzo przystępną cenę, 2 garnitury mebli rysem krytych, oraz szafy orzechowe, kredensy dębowe, szafki do bielejny, łóżka, komody, biurka, róg ul. Hożej i Kruczej 15, u stolarza. 16749

Do sprzedania kostium ciemny jedwabny z pierwszorzędnego magazynu, za niską cenę, oraz mundur prawie nowy, gimnazjum realnego, na średni wzrost. Ulica Żurawia 9, mieszkania 15, od godz. 12-4. 17484

Jest do sprzedania lustro tremo jasnowe. Wiadomość: ul. Nowy-Swiat 27, od 10-4, u p. Wojciechowskiej. 17542

Do sprzedania wyżej, rasy angielskiej, z pionterów, mający pięć miesięcy, przy ulicy Marszałkowskiej N 32, wiadomość u stróża Jana. 17509

Garnitur mebli salony czarnych, urzę-dowej roboty, także lustra, krzesła fantazyjne, garnitur kryty francuzki, kredens, stół, krzesła, tremo, szafy do szat, dwie szafki mahoniowe do bielejny, dwie orzechowe, łóżka parzytkie z toaletą i szafeczkami nocnymi, parawan, biurko damskie, sofka turecka, biuro męskie dębowe, stoliki kartowe, dwie biblioteki, kwiaty, kolumny, obrazy, żyrandol, kandelabry, lampy i inne rzeczy, wszystko prawie nowe i modne. Sienna 3, mieszkanie 4. 17541

Do sprzedania taniol Żyrandole bronz-owe, lichterze, lampy, kandelabry, kinkiety, oraz rzeczy staroświeckie. Orła 10, mieszkania 12. 2441

Fortepian za rs. 80, Bucholea, do sprze-dania w magazynie mebli Marszałkowska 48. 17541

Powodu wyjazdu sprzedają się różne me-ble i ubrania damskie. Widzieć można od godziny 9-2 po południu. Ulica Róż 10. 17541

Do sprzedania: szafa, bufet, lodownia. Ulica Żytnia 2, mieszkanie 9. 2422

Fortepian za rs. 200 do sprzedania. Ulica Sołec 24, mieszkania 3. 2424

Do sprzedania: garnitur mebli nowych z orzech francuzkiego, kryty adamaszkim jedwabnym bordeaux, składający się z 6-u krzesel, kanapy, 2 foteli, 1 stołu, 2 podnóżków. Ulica Graniczna 10, m. 2. 17424

Wielocypod dwu-kołowy dla dorosłych, jest do sprzedania. Aleja Jerozolimska 18c, wiadomość u stróża. 17471

Przy nowe gustowne damskie biurka, są do sprzedania. Wiadomość: Świętokrzyska 2, u właściciela domu. 2434

Na Brackiej 13, na dole, od frontu, na-deszły ze wsi różne konserwy, soki, grzyby i t. d. — Tamże są do sprzedania 2 obrazy aquarelle, pędzla Orłowskiego i Stoppona. 17458

Jest do sprzedania karetta podwójna, na dubeltowych resorach, w zupełnie dobrym stanie, za przystępną cenę, pozostawiona w komis w fabryce powozów P. Sekulskiego. Mazowiecka 11. 17458

Fortepian o 7 oktavach, fabryki Kralla i Seidlera, do sprzedania. Nowy-Swiat 4, u J. Hinz. 17040

Fortepiany używane do sprzedania, w ce-nie od 150 do 420, Kralla, Seidlera i innych; wszelkie reperacje i strojenia przyjmuje. Biernacki, Krucza 21, róg Alei Jerozolimskich. 17214

Jest do sprzedania: malina w najlepszym gatunku, dwa razy przez lato mających owoc krzewów kop. 20, oraz porzeczki i agrest — i kamieni polowych do brukowania 4 sążnie. Wiadomość: Mokotowska N 5, u właściciela domu. 17395

Kolnier i klapy bobrowe mało używane, z płaszcza, do sprzedania. Widok 21A, mieszkania 15. 17369

Do sprzedania szuba z niedźwiadków, po-kryta suknem czarnym, mało używana, szuba z tumaków damska pokryta rysem jedwabnym. Nowy-Swiat 68, m. 14. 17338

Salopa lisowa jest do sprzedania. Krakowskie-Przedmieście 20, mieszkanie 3, 1-e piętro. 17257

Fortepian czarny, krótki, za rs. 180 po-zostawiono do sprzedania. Nowy-Swiat 68, strojenia, reperacje przyjmuje. — Cerulli. 17214

Karetę dwu-osobową małą i lekką, mało używaną koby miał do sprzedania, raczy złożyć swój adres z ceną w kopercie zamkniętej pod lit. J. D. 84, w biurze ogłoszeń pp. Rajchmana i Fendlera, Senatorska 18. 17595

Krzypce stare Amati do sprzedania. Fortepian mało używany do wynajęcia. Marjańska 26, mieszkanie 17. 17595

Srebro: miednica, kubek, herbatnik, smie-stannik, 2 pary lichtarzy, sztuciec stołowy, oraz złote koleżki, brosza, bransoleta z 18 brylantkami, wszystko mało używane, do nabycia za przystępną cenę. Wiadomość: magazyn jubilerski „Artzt i Rogalski“, Krakowskie-Przedmieście, wprost kościoła po Karmelickiego. 17597

Kredensy, stoły, krzesła, szafy, biura, szafki nocne i garnitury dziecinne amatorskie, do sprzedania. Danielewiczowska 6, u stolarza. 17599

Fortepian wiedeński w dobrym stanie, do sprzedania za rs. 80. Wiadomość u C. Blumental, Nowy-Swiat 68, mieszkanie 26. 2453

Mebel do sprzedania: dwa garnitury kryte, portjery z kilku pokoi, firanki, dębowe urządzenie do jadalni, szafy, biblioteka, biurko damskie, szesłazek buduarowy, otomana duża, łóżko ozdobne orzechowe, toaleta, sześć napoleonek, lustra czarne, także stół bardzo ozdobny, dwa fantazyjne krzesła, dywany, serwety, lampy, chodnik, szafa duża kuchenna, i wiele sprzętów domowych. Bracka 12, stróż wskazuje, od 9 do 7 wieczorem. 17593

Łał turecki staroświecki, lustro w złoco-nych ramach z takąż konsolą, oraz nieco starej porcelany do sprzedania i lampy. Krakowskie-Przedmieście 7, na dole, mieszkania 6. 17591

Wardzo tanio garnitur mebli, mało używa-ny, urzędowej roboty. Leszno 15, u tapiciera. 17584

Wyprowadza stolarz meble dębowe, do sali jadalnej i różne używane. Nowo-Senatorska 2. 17552

W domu przy ulicy Myśnej, pod 7, na 1-m piętrze jest do sprzedania fortepian mahoniowy, fabryki Maksa, za rs. 60, w dobrym stanie. 17570

Guknia ślubna, kaszmirowa, z welonem i girlandą, wcale nie używana, jest do sprzedania za połowę ceny kosztu, przy ulicy Nowy-Swiat 19, w składzie maszyn. 2458

Do sprzedania algiarka nurkowa zupeł-nie nowa, za rs. 100. Wiadomość w składzie futer p. Himmel. Krakowskie-Przedmieście 38. 17563

Fortepian mahoniowy o 6 oktavach, w zu-pełnie dobrym stanie, do sprzedania za przystępną cenę. Ulica Kościelna 14, mieszkania 23. 17555

Interesa handl. i majątek

Plac z ogrodem przy ulicy Hożej do sprze-dania. Leszno 23, u rzędcy. 16085

Dom z pięknym ogrodem owocowym, kilku morgami dobrej ziemi lub bez, do sprzedania w Siedlcach gubernialnych. Wiadomość tamże, dom dawniej inżyniera Bentkowskiego lub Leszno 28, u rzędcy. 16882

Do sprzedania kawiarnia na ulicy Waz-kiej-Freta 24. 17254

Plac w Targówku, przy szosie, 60,000 łok. po 10 kop. łokieć, do sprzedania. Wiadomość: Elektoralna 28, m. 28. 16240

Wardzo korzystny interes, z powodu nie-kompetencji kierującego tymże, jest do odstąpienia za 8,000 rs., lub do zamiany na inny interes, przedstawiający tę wartość. Pośrednictwem wyłącza się. Wiadomość w kiosku na ulicy Długiej wprost Bielańskiej. 2370

Jest do sprzedania skład nici, egzystujący od lat ośmiu, na przyneypalnej ulicy. Interesanci raczą złożyć swoje adresy w biurze ogłoszeń Rajchmana i Fendlera, Senatorska 18, pod literami S. S. 2370

Sklep wiktualów do sprzedania razem z dy-strybucją. Ulica Wspólna 14. 17429

Handel obuwia z ładnym urządzeniem jest do odstąpienia w każdym czasie przy ulicy Granicznej 2. 17433

Kawiarnia do sprzedania w dobrym miej-scu, na dogodnych warunkach, kontrakt trzy-letni i komorne nie drogie, może być dla cukiernika. Wiadomość: ulica Leszno 18, w składzie wędlin. 17434

Sklep wiktualów z zapasem zimowym do sprzedania z powodu słabości żony. Ulica Chłodna 6. 17438

Rs. 80 do 100 kłoby miał do pożyczenia, w procencie stół i mieszkanie. Wiadomość w sklepie wiktualów, Nowolipki 54. 17438

Rs. 600 od ludzi uczciwych na spłatę ra-ktami, przy zupełnej ewikcji, poszukuje familia. Oferty pod lit. H. S. w kancelarję Kur.

Poszukuje się do nabycia niewielki skład węgla, lub też plac do wynajęcia, na takowy, nie bardzo odległy od środka miasta. Wiadomość: Nowy-Swiat 50, u Lisowskiego. 2432

Sklep spożywczo-dystrybucyjny, w dobrym punkcie, do sprzedania zaraz. Wiadomość: ulica Ogrodowa 18, u rzędcy domu. 17272

Sklep jest do wynajęcia od Nowego-Roku, z powodu wyjazdu, dystrybucja, galaateria i różne piśmienne materiały. Ul. Twarda 42. 17372

Przy restauracji kuchnia do wydzierżawie-nia. Wiadomość: Nowy-Swiat 70, 2-4 podwórze, w szynku. 17372

Sklep wiktualii do sprzedania przy ulicy Piawiej 52. 17403

Do odstąpienia przy pierwszorzędnej ulicy magazynu miod, strojów, sukien, okryć damskich, z całym urządzeniem, pierwszorzędna klientela, mieszkaniem, dwoma pracownikami łącznymi z magazynem, z powodu zmiany interesów familijnych. Tamże potrzebna panna do maszyn i do rękawów. — Wiadomość: kiosk, ulica Senatorska, wprost Miodowej. 2409

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania dystrybucja. Wiadomość na miejscu Nowy-Swiat 30. 17293

Sklep wiktualii jest do sprzedania, z powodu zmiany interesu. Ul. Piwna 8.

Plac w blizkości Alei Ujazdowskiej, przy ulicy Piękiej, do sprzedania lub wynajęcia na skład. Marszałkowska 54, u stróża.

Wziarcza do odstąpienia około 16 wioł w gubernji Lubelskiej, z zasiewami i inwentarzami żywnymi i martwymi, na korzystnych warunkach. Do sprzedania majątek 17 wioł w gubernji Płockiej, za rs. 30,000 z zaliczką rs. 15,000, jakoteż posesja za rogatkami Mokotowskiemi. Pośrednictwo wyłącza się. Blizsza wiadomość: Warszawa, ul. Świętokrzyska 25, m. 17, od godziny 12 do 2, pod lit. S. M. 17159

Do sprzedania dobra ziemskie Łużasno i folwark Wasilewka, położone nad rzeką Dźwina, w odległości od miasta gubernjalnego Witebska i stacji kolei żelaznej 8 wiorst. Rozległość dóbr Łużasno wynosi 993 dziesiętyn i 481 sążni, a folwarku Wasilewka 402 dziesiętyn i 444 sążni. Blizszą wiadomość powziąć można każdorazowo do godziny 10 zrana i od 3—6 wieczorem na ulicy Siennej w domu 9, m. 8. 17248

Pogrzebowy zakład B. Korpaczewskiego, skład trumien i wszelkich efektów pogrzebowych. Nowy-Swiat 42. 1834

Zakład B. Korpaczewskiego, kupna, wyprzedaży i zamiany starożytności, przedmiotów domowego użytku i ubrań damskich i męskich mało używanych. Nowy-Swiat 42.

Zadaniem jest wspólnik lub wspólniczka z kapitałem 1,500 do 2,000 rs., do interesu dającego znaczne korzyści. Wiadomość: Leszno 18, m. 16, od g. 2 do 5. 17502

Sklep wiktualii do sprzedania za rs. 75. Nowogrodzka 13. 17562

Magie angielskie nowe są do sprzedania każdego czasu. Róg ulicy Złotej i Marszałkowskiej 34. 17568

Do sprzedania sklep wiktualii z towarami i z całym urządzeniem, z powodu wyjazdu, za rs. 170. Wązka-Freta 24. 17576

Magie do sprzedania z powodu śmierci właścicieli. Ulic Wilcza 15. 2448

Sklep dystrybucyjno-spożywczy jest do odstąpienia, z całym urządzeniem i towarami, na jednej z przynajmniej ulic. Wiadomość w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera na Senatorskiej 18. 2457

Zaraz potrzebna pożyczka rs. 200, z pewnem zapewnieniem hipotekiem lub bankowem. Oferty pod lit. T. T. 200 przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego. 17539

P.s. 10,500, 8,000 i 5,000 jest do wypozyczenia, na hypoteki domów murowanych. Wiadomość: ulica Solna 15, lokalu 4, rano do 9, po południu od 1 do 4. 17561

Na spłatę wierzytelności hipotecznej, potrzebna jest zaraz suma rs. 5,000, gwarancja pewna, warunki dogodne. Wiadomość: sklep dystrybucyjny, Leszno 25. 2452

Magazyn miod w bardzo dobrym punkcie miasta, jest do sprzedania. Wiadomość w biurze ogłoszeń, Senatorska 18. 2454

Sklep spożywczy z dystrybucją do sprzedania, w każdym czasie, z powodu zmiany interesu. Ulica Hoża 30A. 17556

Sklep duży spożywczy, na przynajmniej ulicy, do sprzedania tanio. Wiadomość w kiosku: róg Leszna i Rymarskiej. 17565

Sklep z urządzeniem lub samo urządzenie, nowe zupełnie, do odstąpienia zaraz. Wiadomość: Nowy-Swiat 40. Wrotnowska. 17550

Sklep do sprzedania każdego czasu, z powodu zmiany interesów. Wiad. Żytnia 2.

Lokale.

Do wynajęcia zaraz cały dom parterowy, na składy towarów, lub innych przedmiotów, albo na warsztaty, oraz oddzielna szopa na skład węgla. Wiadomość u rządy, Leszno 65. 2400

Pokój kawalerski ozdobny, umeblowany, z usługą, rs. 16. Jerozolimka 5, m. 14.

Do odnawiania każdego czasu mieszkanie złożone z 6 dużych pokoi, elegancko umeblowane, z fortepianem i wszystkimi kuchennymi i gospodarskimi sprzętami. Jerozolimka 36, mieszkania 5. Widzieć można codziennie od godziny 11 do 12½ rano i od 4½ do 6½ wieczorem. 17296

Sklep, duża sala i pokój, odpowiednie dla stajni lub innej warsztatu. Widok 7a, dom hr. Ronikiera. 2333

Do najęcia dwa pokoje umeblowane, razem lub oddzielnie, przy ulicy Ordynackiej 2, mieszkania 9. Wiadomość od godziny 3—6. 2420

Pokój na 1-m piętrze z opałem, usługą, samowarem, meblami, wspólnym przedpokojem. Wspólna 7B, mieszkania 5. 17472

Utery wysokie, duże, suche, widne jak aptery 7 okien, ładne wejście, można połączyć z parterem od 3—9 pokoi do wynajęcia, na zakład przemysłowy. Hoża 5. 2279

Mieszkanie z meblami, pięć pokoi, salon, przedpokój, kuchnia, od frontu, 1-e piętro, do najęcia zaraz, ulica Szpitalna 10, mieszkania 3, widzieć można od g. 12 do 4.

Człowiek młody poszukuje jednego z kuchni lub dwóch pokoi z widokiem na ogród, nawet w odległej dzielnicy; usługą i inne wygody byłoby pożądane. Niecała 12A. Cukiernia Jacques'a. 17311

Mieszkanie samo w sobie, dwa pokoje i kuchnia dla rzemieślnika, lub mającego wozy, rs. 165 rocznie. Tamka 16, róg Topiel, dom Biernackiego. 17213

Pokój z meblami i usługą jest zaraz do wynajęcia. Ulica Chmielna 35, w oficynie lewej, na 1-m piętrze, m. 11. 17427

Pokój umeblowany z usługą i samowarem, do wynajęcia od 1-go Listopada. Wiadomość: Nowy-Swiat 39, w godzinach rannych, stróż wskaże. 17486

Kawaler urzędnik poszukuje przyzwoitego współtowarzysza do frontowego umeblowanego lokalu w połowie cen. t. j. 10 rs. miesięcznie. Marszałkowska 57, wiadomość u stróża. 17504

Pokój z meblami i usługą, ze wspólnym przedpokojem. Krucza 13, m. 23, w nowym domu. 17554

Pokój do odnawiania ze stołem i usługą, przy porządnej rodzinie dla dobrze wychowanej panny. Wiadomość: Hoża 1a, mieszkania 8, od godziny 10—12. 2450

Pokój do najęcia zaraz podług życzenia. Hotel Saski 120. 17569

Z powodu wyjazdu do odnawiania zaraz, za bezcen mieszkanie. — Tamże do sprzedania dzwoni i siatka na parę koni. Hoża 14A, miesz. 9. 17578

Do wynajęcia zaraz pokój umeblowany, frontowy. Krakowskie-Przedmieście 10.

Pokój z opałem, dla kobiety przyzwoitej, zaraz do wynajęcia. Chmielna 4, mieszkania 18. 2453

Do wynajęcia w każdym czasie, na parterze w oficynie dwa pokoje z alkową, przedpokojem, kuchnią, piwnicą, górą 220 rs.; na 3-m piętrze od frontu 3 pokoje, przedpokój, kuchnia, dwie komórki za rs. 220. Ul. Chmielna 3. 17566

Przy ulicy Wspólnej 36, za raz do wynajęcia: 1) dwa pokoje, przedpokój i kuchnia; 2) pokój kawalerski o jednym oknie; 3) pokój kawalerski o jednym oknie. Blizsza wiadomość na miejscu. 17557

Restauracja wraz z bawarją i szynkiem, składająca się z 5 pokoiów i kuchni, wraz z lodownią, od 1 Stycznia 1884 r., oraz różne lokale w każdym czasie są do wynajęcia, pod № 2g/5148, przy ulicy Marszałkowskiej. Wiadomość przy ulicy Chmielnej 5, mieszkania 10. 17586

Doniesienia rozmaite.

Bardzo tanio i w predkim czasie, wyuczam strojów i kapeluszy damskich. Można nastąpić rano od godziny 10 do 12. Ulica Marszałkowska 32, na 1-m piętrze. — B. G.

Najtaniej we dwadzieścia cztery godzin, wykończa suknie, okrycia, futra, podług paryskich modeli magazynu miod Michaliny, ulica Miodowa 2. 17455

Do szanownych panów filantropów, którzy zechcą dźwignąć pożyczką rs. 750, uwikłaną w nieszczęście przez lichwę, rodzinę złożoną z osób 7-u i tem samem uratować ognisko rodzinne od rozpadnięcia się. Szlachetny ten odczuwający ważność gorącej prośby matki, zgłosił się racy na ulicę Żurawia 17, wiadomość u stróża. 17581

Akuszka T. Leżńska, przeprowadziła się na Nowogrodzką 25, przyjmuje osoby spodziewające się słabości i zamówienia na miasto. 2391

Akuszka Cetner, przyjmuje osoby spodziewające się słabości. Chmielna 6. 17328

Mamki wijkie i miejskie u akuszki. Ulica Biała 1. 17328

Mamki wijkie. Ulica Pańska 19, u akuszki. 17477

Mamka z trzymiesięcznym pokarmem u akuszki. Ulica Pańska 73. 17580

Mamka jest u akuszki, ulica Hoża 15, wejście od Kruczej, miesz. 7. 17551

W poniedziałek wieczorem o godz. 6½ na ulicy Niecałej zgubiono papiery, wydane na imię Piotra Karpowa, a mianowicie: świadectwo gimnazjalne, cenzurę, metrykę i świadectwo od osy. Znalazca zechce takowe zwrócić: Chłodna 11, w miesz. p. Fijałkowskich. 2447

Przybłąkał się pies, rasy wyżeł biały, uszy brązowe. Ulica Twarda 47, wiadomość u rzeźnika. 17583

Wyżlica kurlandzka do sprzedania. Ulica Włók 21, w dystrybucji. 17135

PRZEWODNIK ADRESOWY.

A P T E K I.

Bukaty E., dzierz. Soltykiewicza. Graniczna 10.
Ekerkunst, Leszno, fabr. wód min. sztucznych.
Karpiński W., Elektoralna 35.
Kucharski H., glask. wódm. Sanator. 11.
Sztejner F., apteka dworu J. C. K. M. Krakowskie-Przedmieście 63.

Wenda i Wiorogórski Krak.-Przedm. 47.
APTECZNE MATERJALY I SKŁADY FARB.
Lipiec M., Graniczna 14.

ARTYSTYCZNE ZAKŁADY.

Gorzelewski, Mazowiecka 11 malarnia porcel.

BLAWATNE TOWARY.

Brüner Ludwik Żel. Brama przy ogr. Saskim 2.
Jarzębski L., Nowy-Swiat 57. Towary tanie.
Rosenberg Zabia, wpr. br. ogr. Sask. Sklep 36.

BRON I PATRONY.

Bekker K. & J., fabr. iskład hurt. (znaczn. rab. hurt.) i detaliczny. Krak.-Przedmieście 38.
Ziegler Robert, fabr. iskład, największy wybór. Znaczn. rabat hurtowy. Długa 29.

CUKIERNIE.

Kwieciński E., Leszno 28, wars. fabr. czekolady.

CZYTELNIE.

Jeleński J., Nowy-Swiat 4, Bielańska 9.
Kulikowska Kasyda, Elektoralna 7.

DENTYŚCI.

Neumark H., Niecała 4 i Wierzbowa 3.
Neumark M., Tłomackie 9, dawn. dom Roetzlera

GALANTERJA.

Blumenberg, d. Wernie, Kr. Pr. 85, d. Roetzlera
Straus A., Marszałk. 50a, zabawki i fajerwerki.
Wortman L., Wierzbowa 3, Miodowa 1.

GILZY (fabryki).

Ożarow et Co., Chmielna 4, wprost Belle-Vue.

GORSETY (fabryki).

Haehle Gustaw, skład gorsetów parysk., trykotarzy i tiunir. Świętokrzyska 11.

Steiner Wilhelm, największa parowa fabryka gorsetów. Świętokrzyska 24.

HAFY SZWAJCARSKIE.

Górski A., Elektoralna 25, koronki, bawełny do haftu i znaczeń, sprzedaż hurtowa i detaliczna.

HERBATA (składy).

Wilenskin L., Królewska 10, obok Giełdy.

JUBILERZY.

Arszaci Józef et Co., Wierzbowa 612 (n. 1)

Kalhorn A., Krakowskie-Przedmieście 77.
Radke G. & Żelazowski A., Miodowa 2.
Rosenband Stanisław, Nalewki 14.

KANTORY WEKSLU.

Neumark Gabrijel, Miodowa 3.

KAPELUSZE (fabryki).

Leonard, Miodowa 11, wyr. kraj. Ceny niskie.
Miodkowski Jan, Elektoralna 21, zagr. i kraj.
Truchliński W., Marszałk. 65, kapel. i czapki
Weigt T., Krak.-Przedm., róg Królewskiej
wybór kapelusze krajowe i zagraniczne.
Weigt T., ulica Długa róg Miodowej, najtańsze i najlepsze kapelusze krajowe.

KAPELUSZE SŁOMKOWE (fabryki).

Dubrowitz Max, Świętojeńska 30.

KSIĘGARNIE I SKŁADY NUT.

Gebethner & Wolff, Krak.-Przedm. 15.
Orgelbrand Maur., N-Swiat 67, Senatorska 22.
Sennwald Gustaw, Miodowa 4.

KSIĘGI HANDLOWE (fabryki).

Bock A. & Cernak F., Warszawska fabryka ksiąg handlowych. Bielańska 5.
Haempel & Ehring, Elektoralna 6.
Krousch Wilhelm, Zabia 4, główny skład ksiąg buchalteryjnych, istniejący od 1823 r.
Winkler M., Tłomackie 9, księgi handlowe.

LAKIERY I FARBY OLEJNE (fabryki).

Karpiński i Leppert, Elektoralna 33.

LECZNICE DLA ZWIERZĄT.

Sienna 6a. Porady od 8—10½ r. i od 2—5 po poł.

LITOGRAFJE.

Bukaty i Ska, lit. pospieszna, Świętojeńska 12a
Kohn Henryk, litogr. artyst. Elektoralna 3.

MASZYNY I ODLEWY (fabryki).

Berent T. & Adolph J., Wronia 33. Maszyny osie, sikawki, pompy, żaluzje (okienne).
Friedl, Werner i Lion, Wronia 34, Zakłady mechaniczne. Kopalnia miedzi i żelaza. Odlewnia.
Gerlach & Co., Srebrna 8, maszyny pomocnicze dla fabryk i rzemiosł.

MATERJALY PIŚMIENNE.

Bazar szkolny, Krakowskie-Przedmieście 36. 1-e piętro w prawej oficynie.

MEBLE (magazyny).

Dzięgielewski J., Świętokrzyska 8, zakłady stolarskie, tapieckie i roboty dekoracyjne.

Frumkin Ecia, Rybaki 10, największy wybór wszelkich łożek żelaznych, kołosek, mebli ogrodowych itp., po cenach niskich.

Globus P., Bielańska 5.
Murszyn A., r. Bielańskiej 8, nowe używ. dek.

Otwiniński T., Nowy-Swiat 38. Zakłady stolarskie, tapieckie i dekoracyjne, oraz meble gotowe.

Piechowski i S-ka, Marszałk. 60, róg Placu Zielonego, meble nowe i używane, dekoracje.

Rahong K., N-Swiat 60, nowe, używ. dekor. 1845.

Tarnowski J. i Ska. Królewska 23, meble wszelkiego rodzaju po cenach niższych.

Zaleski i Ska, Marszałk. 63, meble i rob. dekor.

MUSZTARDA (fabryki).

Arthur & Co., fabryka parowa, Leszno 4.
Szwelfer A., parowa fabryka, Królewska 19.

NACZYNNIA KUCHENNE I GOSPODARSKIE.
Bernstein A., Graniczna 9, meble żelazne.

NICI I NORYMBERSZCZYNIA.

Fryberg F., Zabia 4, sklep. 10, galanter. i guziki.
Hackenberg & Legotke, wprost Reformatorów

Ludwig A., Senatorska 496, obok Penkali.
Klink A., Zabia 4, galanterja i guziki.

OBUWIE DAMSKIE (fabryki).

Blechschild Stanisław. Obuwie damskie, Nowy-Swiat 58 i Czysta 2.

OGŁOSZENIA DO DZIENNIKÓW.

Rajchman i Frendler, Senatorska 18.

OPTYCY.

Berent i Plewiński, Krak.-Przedm. 65.
Gerlach G., dawn. Kr.-Przedm. teraz Czysta 2.

PIECE (fabryki).

Stalewscy A. E., (dawniej), Tamka 17.

PIECE ZAGRANICZNE.

Cohn & Leichtentritt, Orta 7, kominki, majoliki, posadzki z terakoty, rury gliniane.

PIÓRA STRUSIE (fabryki).

Gliwiec F., Senatorska 20, i fantaz., ceny niskie.

Sachs Emanuel, pierwsza warszawska fabryka, Tłomackie 9, 1-sze piętro.

PISMA PERJODYCZNE (redakcje).

Stownik geograficzny, Długa 47.
Rola, wydawca J. Jeleński, Nowy-Swiat 4.

PLÓTNA I BIELIZNA (magazyny).

Arthur, Elektoralna 6, tania bielizna.

Galkowski L., Marszałk. 59a, róg Świętokrzyskiej.
Jankowski R., Kr.-Przedm. 15, dom Potocki.
Józef i Ska, Elektor. 5. Cenniki wysła gratis.

Straus L., Nowy-Swiat 43, posciel gotowa.

POŃCZOSNICZE WYROBY (fabryki).
Haehle Gustaw, Świętokrzyska 11.

POŚCIEL GOTOWA.
Chelstowski J., Czysta, hotel Europejski

Jaworski Jan, Nowy-Swiat 67.

POWOZÓW (fabryki).
Berger Karol, Leszno 6, wprost Rymarskiej

POWOZÓW NAJEM.
Dąbrowski Ignacy, Chmielna 10.

Hegner J., Nowy-Swiat 51, dom hr. Stadnickiej

Hotel Paryski, Bielańska 9.

RESTAURACJE.
Herkulanum, Kr.-Przedm., róg Bednarskiej.

Snowacki Stanisław, Długa 17.

SZKŁO, PORCELANA, FAJANS.
Chwastkiewicz F., Miodowa 1.

Matczanow Michał, Zimna 5, kryształ. szkła.

Petrych J. i Ska, Rymarska 2, róg Senatorskiej.

Schiffner A., róg Senatorskiej i Bielańskiej.

SZUWAKSU (fabryki).
Gliński S., szuwaks, atrament, N-Swiat 67.

TABACZNE WYROBY (składy).
Greczny S., skład hurt. detal. Nowy-Swiat 35.

Podymowski Si., skład hurt. Nalewki 13.

WINA (składy hurtowe).
Dobrycz S. & C., dost. dw. JCKM, egz. od 1790.

WINA KRYMSKIE I KAUKAZKIE.
Stein Herman & Co., Marszałkowska 53.

Zurabow J. Gr., Senatorska 25.

ZAPALKI.
Bienkowski T., główna sprzedaż zapalek

A. Nowakowski i Syn, Bielańska 3.

Kozłowski T., Główny skład zapalek krajowych i zagranicznych. Senatorska nr 25.

ZEGARMISTRZE.
Gołembowski J., zeg. fach. Bielańska 1.

Zawistowski K., Wierzbowa, gmach teatru.

ZNAKI METALOWE I PISANE (fabryki).
Bitschan P., Długa 47, i aparaty kościelne

Poznański Józef, Długa 41.

ZELAZNE WYROBY (składy).
Straus A., Długa 39, filja Marszałk. 50a.